

**PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O FINANCIRANJU
IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I EUROPSKE KOMISIJE
ZA PROGRAM POMOĆI EU NA PODRUČJU NUKLEARNE SIGURNOSTI
U HRVATSKOJ ZA 2005. GODINU**

I. USTAVNA OSNOVA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o potvrđivanju Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu sadržana je u odredbama članka 139. Ustava Republike Hrvatske.

II. OCJENA STANJA I CILJ KOJI SE DONOŠENJEM ZAKONA ŽELI POSTIĆI

1. Ocjena stanja

Uredbom Vijeća Europske unije 2257/2004 stvorena je i pravna osnova za odobravanje prepristupnih programa pomoći Republici Hrvatskoj. Europska komisija usvojila je 6. listopada 2004. godine Prepristupnu strategiju kojom je predviđeno da Republika Hrvatska u razdoblju 2005. – 2006. godine ima mogućnost korištenja sredstava pomoći iz sva tri prepristupna programa Europske unije (Phare, ISPA i SAPARD) u ukupnom iznosu 245 milijuna eura, i to:

- Phare u 2005. i 2006. godini po 80 milijuna eura
- ISPA u 2005. godini 25 milijuna te u 2006. godini 35 milijuna eura
- SAPARD u 2006. godini 25 milijuna eura

Odlukom Europske komisije od 21. rujna 2005. godine odobrena je dodjela dodatnih finansijskih sredstava u iznosu od 641.000 eura Republici Hrvatskoj u okviru Phare programa za projekte u području nuklearne sigurnosti.

Temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o pokretanju postupka za sklanjanje Sporazuma o financiranju između Vlade RH i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu od 12. srpnja 2006. godine, vođeni su pregovori hrvatskog izaslanstva s Europskom komisijom. Vlada RH je Zaključkom od 23. studenog 2006. godine prihvatile Izvješće o vođenim pregovorima o sklanjanju Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu i konačnu verziju teksta predmetnog Sporazuma.

Ovaj Sporazum predstavlja sporazum standardnog sadržaja i formata kakav Europska komisija obično sklapa sa svim zemljama primateljicama ovog oblika finansijske pomoći te temeljem kojeg se mogu realizirati sredstva namjenjena provedbi projekata.

Tehnički, pravni i administrativni okvir u kojem će se provoditi mjere financirane u RH iz programa Phare određen je u Okvirnom sporazumu između Vlade RH i Europske komisije u svezi sudjelovanja RH u programima pomoći Europske zajednice koji je s Dodatkom A *Opći uvjeti* koji se odnose na sporazume o financiranju i Dodatkom B Arbitraža prilog predmetnog Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu.

Okvirni sporazum ratificiran je u Hrvatskom saboru u skladu sa Zakonom o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora 13. lipnja 2002. godine i objavljen u Narodnim novinama – Međunarodni ugovori br. 8/2002 od 3. srpnja 2002. godine. U Dodatku C *Posebni uvjeti* Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu navedeni su kratki opisi projekata koji će se financirati u 2005. godini. U Dodatku D *Informiranje i promidžba za programe Phare, ISPA i SAPARD Europskih zajednica* definirana su pravila Europske komisije vezana uz informiranje javnosti o programima i provedbi projekata Europske unije.

Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu potpisani je 4. prosinca 2006. godine u Zagrebu. U ime Europske komisije potpisao ga je šef Delegacije Europske komisije u Republici Hrvatskoj g. Vincent Degert a u ime Vlade Republike Hrvatske mr. sc. Martina Dalić, državni tajnik, temeljem prije navedenog Zaključka Vlade Republike Hrvatske (Klasa: 542-02/05-02/02, Ur.broj: 5030109-06-05) od 23. studenog 2006. godine.

2. Cilj koji se donošenjem Zakona želi postići

Cilj Zakona je potvrđivanje Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu, međunarodnog ugovora kojim se uređuje finansijski, tehnički, pravni i administrativni okvir unutar kojeg će se provoditi predmetni projekti u području nuklearne sigurnosti za 2005. godinu.

Opis programa pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj

Opći cilj ovoga programa je pridonijeti nuklearnoj sigurnosti u državama kandidatkinjama za članstvo u EU koje su korisnici bespovratne pomoći.

U revidiranim Smjernicama programa Phare Europske komisije potvrđuje se da pretpriступna finansijska pomoć u području nuklearne sigurnosti zahtijeva poseban pristup. Projekti su odabrani zbog svoje zrelosti i mogućnosti pridonošenja znatnom poboljšanju razine nuklearne sigurnosti u okviru svojih konkretnih ciljeva. Uglavnom se radi o aktivnostima na području institucionalne izgradnje kroz pružanje potpore tijelima nadležnim za nuklearnu sigurnost i tijelima kojima su povjereni određeni zadaci u vezi s gospodarenjem radioaktivnim otpadom.

Predmetnim Sporazumom o financiranju u Republici Hrvatskoj financirat će se dva projekta:

1. Granična kontrola nuklearnih i ostalih radioaktivnih materijala s pokretnim portalnim monitorom

Cilj ovoga projekta je povećanje kapaciteta jedinica na hrvatskoj granici za otkrivanje nezakonito prokrijumčarenih radioaktivnih materijala putem nabavke portalnih monitoring stanica i obuke djelatnika. Korisnik projekta je Državni zavod za zaštitu od zračenja.

2. Instalacija sustava RODOS (*Real-time Online Decision Support*) u Republici Hrvatskoj

Instalacija RODOS sustava u Hrvatskoj omogućit će učinkovito odlučivanje nadležnim hrvatskim tijelima uključenima u pripremu za izvanredne nuklearne situacije.

Obzirom na uspostavu sustava RODOS od strane nekoliko drugih država u regiji, uporaba u Hrvatskoj omogućila bi brzu razmjenu podataka u izvanrednim situacijama te tako omogućila učinkovitije sudjelovanje u regionalnim nuklearnim vježbama. Korisnik projekta je Državni zavod za nuklearnu sigurnost.

Opis Sporazuma o financiranju

Ovaj Sporazum predstavlja sporazum standardnog sadržaja i formata na temelju kojeg se mogu realizirati sredstva za projekte kakav Europska komisija obično sklapa sa svim zemljama primateljicama ovog oblika finansijske pomoći. Predloženi sporazum o financiranju predstavlja osnovu za bespovratno korištenje finansijskih sredstava u iznosu od 4.679.300 kuna, a za njegovu provedbu paralelno je potrebno osigurati sufinanciranje iz nacionalnih javnih sredstava u iznosu 25% investicijske vrijednosti projekata tj. 1.562.200 kuna. Troškovi financiranja čine dio redovitih proračunskih sredstava Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost.

Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu ne zahtjeva donošenje novih ili izmjenu postojećih zakona, ali finansijski obvezuje RH te podliježe potvrđivanju po članku 18. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora (NN, br. 28/96).

III. OSNOVNA PITANJA KOJA SE PREDLAŽU UREDITI ZAKONOM

Ovim se zakonom potvrđuje Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu kako bi njegove odredbe u smislu članka 140. Ustava Republike Hrvatske (NN broj 41/01 – pročišćeni tekst i 55/01 – ispravak) postale dio unutarnjeg pravnog poretku Republike Hrvatske.

1. Potvrđivanje Sporazuma o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije

Sporazum o financiranju između Vlade RH i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti za 2005. godinu predstavlja pravnu osnovu za korištenje finansijskih sredstva programa pomoći EU na području nuklearne sigurnosti za 2005. godinu.

2. Nadležnost nad provedbom Sporazuma o financiranju

Nacionalni fond Ministarstva financija na čelu kojeg je Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje, nadzirat će finansijsko upravljanje programom i bit će odgovoran za izvješćivanje Europske komisije. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ima sveukupnu odgovornost za finansijsko upravljanje sredstvima programa Phare, i punu odgovornost za finansijsko upravljanje sredstvima iz programa Phare.

IV. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Provođenje Zakona zahtjeva sredstva iz Državnog proračuna Republike Hrvatske u ukupnom iznosu od 1.562.200 kuna. U tu svrhu je u državnom proračunu za 2007. Državni zavod za nuklearnu sigurnost osigurao 666.000 kuna i u državnom proračunu za 2008. godinu 444.000 kuna za projekt Instalacija sustava RODOS (*Real-time Online Decision Support*) u Republici Hrvatskoj. Državni zavod za zaštitu od zračenja osigurat će u državnom proračunu za 2007. godinu iznos od 467.200 kuna za projekt Granična kontrola nuklearnih i ostalih radioaktivnih materijala s pokretnim portalnim monitorima. Troškovi sufinanciranja čine dio redovitih proračunskih sredstava Državnog zavoda za zaštitu od zračenja i Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku nalazi se u članku 159. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 6/02 – pročišćeni tekst i broj 41/02, te 91/03 i 58/04) i to u drugim osobito opravdanim državnim razlozima, budući je njegovo stupanje na snagu neophodan preduvjet za pokretanje provedbe predmetnih projekata koji će ovim sporazumom biti finansirani. Također, relevantan prijedlog za donošenje ovog Zakona po hitnom postupku je i u činjenici da su rokovi provedbe programa pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu vremenski ograničeni. Naime, rok za ugovaranje je 30.11.2007. godine, rok za provedbu ugovora je 30.11.2008. godine dok se sva plaćanja trebaju izvršiti do 30.11. 2009. godine.

S obzirom na prirodu postupka potvrđivanja međunarodnih ugovora, kojim država i formalno izražava spremnost da bude vezana već potpisanim međunarodnim ugovorom, kao i na činjenicu da se u ovoj fazi postupka u pravilu ne mogu vršiti izmjene i dopune teksta međunarodnog ugovora, predlaže se da se ovaj prijedlog Zakona raspravi i prihvati po hitnom postupku, objedinjujući prvo i drugo čitanje.

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O POTVRĐIVANJU SPORAZUMA O
FINANCIRANJU IZMEĐU VLADE REPUBLIKE HRVATSKE I
EUROPSKE KOMISIJE ZA PROGRAM POMOĆI EU NA PODRUČJU
NUKLEARNE SIGURNOSTI U HRVATSKOJ ZA 2005. GODINU**

Članak 1.

Potvrđuje se Sporazum o financiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu, potpisani 4. prosinca 2006. godine u Zagrebu u izvorniku na engleskom jeziku.

Članak 2.

Tekst Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik glasi:

SPORAZUM O FINANCIRANJU¹

Europska komisija, u dalnjem tekstu „KOMISIJA“, koja djeluje za i u ime Europske zajednice, u dalnjem tekstu „ZAJEDNICA“

s jedne strane, i

Vlada Republike Hrvatske, u dalnjem tekstu „PRIMATELJ“

s druge strane

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Mjera na koju se odnosi donji članak 1. provodi se i financira iz proračunskih sredstava ZAJEDNICE sukladno odredbama ovoga Sporazuma. Tehnički, pravni i administrativni okvir u sklopu kojega se provodi mjera iz članka 1. naveden je u Općim uvjetima koji su priloženi Okvirnom sporazumu od 27. srpnja 1995. između KOMISIJE i PRIMATELJA te dopunjeni uvjetima ovoga Sporazuma i Posebnih odredaba koje su mu priložene.

ČLANAK 1. – PRIRODA I PREDMET FINANCIRANJA

U sklopu svoga programa pomoći ZAJEDNICA pridonosi, putem novčane potpore EZ-a, financiranju sljedeće MJERE:

Broj programa: **2005/17-519.02**

Naziv: **Program potpore Zajednici u području nuklearne sigurnosti za Hrvatsku**

Trajanje: **do 30.11.2007.**

ČLANAK 2. – OBVEZA ZAJEDNICE

Finansijski doprinos ZAJEDNICE utvrđen je u maksimalnom iznosu od **641.000 EUR**, u dalnjem tekstu „NOVČANA POTPORA EZ-a“.

---

¹ Struktura Sporazuma o financiranju je slijedeća: 1. naslovne stranice s poveznicom na zemlju ma koj se odnosi, vrijednost i ime tijela koje potpisuju. Oviri sporazum uključujući Prilog A i Prilog B; Prilog C – Posebni uvjeti (tekst usvojenog finansijskog prijedloga počevši od Opisa i Ciljeva nadalje, Prilog D “vidljivost i promidžba”

ČLANAK 3. – TRAJANJE I VREMENSKI ROK

Za sadašnju MJERU, NOVČANE POTPORE EZ-a prema ovom Sporazumu može se ugovarati do 30. studenoga 2007. podložno odredbama ovoga Sporazuma. Svi ugovori moraju biti potpisani do toga datuma. Eventualna preostala sredstva NOVČANE POTPORE EZ-a koja nisu ugovorena do toga datuma otkazuju se.

Rok za izvršenje ugovora o NOVČANOJ POTPORI EZ-a je **30. studeni 2008.** Međutim, KOMISIJA može, u iznimnim okolnostima, pristati na odgovarajuće produženje razdoblja za ugovaranje ili razdoblja izvršenja ugovora ako to PRIMATELJ pravodobno zatraži i dobro opravda. Isplate sredstava mogu se nastaviti u razdoblju do 12 mjeseci nakon roka za izvršenje ugovora kako bi se ispunile obveze koje propisno nastanu tijekom izvršavanja ugovora sklopljenih u okviru ovoga programa. Ovaj Sporazum o financiranju ističe čim se izvrše te isplate. Sva sredstva koja nisu isplaćena do tog vremena vraćaju se Komisiji.

ČLANAK 4. – ADRESE

Dopisivanje koje se odnosi na provedbu MJERE, u kojoj je potrebno navesti broj i naziv MJERE, upućuje se na sljedeće adrese:

za ZAJEDNICU:

g. Vincent Degert
 Delegacija Europske komisije
 Masarykova 1
 Zagreb
 Hrvatska

za PRIMATELJA:

gđa Martina Dalić
 Državni tajnik i Nacionalni koordinator programa
 pomoći i suradnje s EU-om
 Središnji državni ured za razvojnu strategiju
 i koordinaciju fondova EU
 Trg Sv. Marka 2
 10000 Zagreb
 Hrvatska

ČLANAK 5. – BROJ IZVORNIKA

Ovaj je Sporazum sastavljen u dva istovjetna primjerka na engleskom jeziku.

ČLANAK 6. – STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada Primatelj notificira Komisiji da su u Republici Hrvatskoj ispunjeni svi potrebni unutarnji uvjeti za stupanje na snagu ovog Sporazuma. Niti jedan izdatak učinjen prije tog datuma nije prihvatljiv za novčanu potporu EZ.

Dodaci se smatraju sastavnim dijelom ovoga Sporazuma.

Sastavljeno u Zagrebu

Sastavljeno u Zagrebu

Datum

4. prosinca 2006.

Datum

28. rujna 2006.

za PRIMATELJA

za ZAJEDNICU

Martina Dalić, državna tajnica i
Nacionalni koordinator za programe pomoći
i suradnje s Europskom unijom

Vincent Degert,
voditelj delegacije Europske komisije
u Republici Hrvatskoj

Prilozi:

1. Okvirni sporazum (uklj. Dodatke A i B)
2. Ciljevi i opis (Dodatak C)
3. Informiranje i promidžba (Dodatak D)

**OKVIRNI SPORAZUM IZMEĐU EUROPSKE
KOMISIJE I VLADE REPUBLIKE HRVATSKE
U SVEZI SUDJELOVANJA REPUBLIKE HRVATSKE U PROGRAMIMA POMOĆI
EUROPSKE ZAJEDNICE**

Komisija Europskih zajednica, u dalnjem tekstu »KOMISIJA«, djelujući za i u ime Europske zajednice, u dalnjem tekstu »ZAJEDNICA«

s jedne strane, i

Vlada Republike Hrvatske, djelujući za i u ime Republike Hrvatske, u dalnjem tekstu Republika Hrvatska,

s druge strane,

zajednički nazvane »ugovorne stranke«

Uzimajući u obzir da Republika Hrvatska ispunjava uvjete za primanje pomoći iz programa pomoći Zajednice PHARE (Uredba Vijeća (EZ) br. 3906/89 od 18. prosinca 1989. uz posljednje izmjene i dopune Uredbom br. 463/96), OBNOVA (Uredba Vijeća (EZ) br. 1628/96 od 25. srpnja 1996. uz posljednje izmjene i dopune Uredbom Vijeća (EZ) br. 2454/99 od 15. studenog 1999.) i CARDS (Uredba Vijeća (EZ) br. 2666/2000 od 5. prosinca 2000.)

Uzimajući u obzir da je umjesno odrediti tehnički, pravni i administrativni okvir u kojem će se provoditi MJERE financirane u Republici Hrvatskoj na temelju programa pomoći Zajednice

SPORAZUMJELE SU SE KAKO SLIJEDI:

Članak 1.

U cilju promicanja suradnje između ugovornih stranaka, kao potpora procesu gospodarske i socijalne reforme i razvoja u Republici Hrvatskoj, ugovorne stranke sporazumjele su se provesti MJERE na finansijskom i tehničkom polju te drugim oblicima suradnje, kao što je navedeno u navedenim uredbama, koje će se financirati i provesti unutar tehničkoga, pravnoga i administrativnog okvira određenog ovim Sporazumom. Pojedinosti svake MJERE (ili niza MJERA) navest će se u Sporazumu koji će ugovorne stranke sklopiti (u dalnjem tekstu »Sporazum o financiranju«), model kojega je u DODATKU C.

Republika Hrvatska poduzima sve potrebne korake kako bi osigurala pravilno izvršavanje svih MJERA.

Članak 2.

Svaka MJERA koja se financira u okviru ovog Sporazuma provodit će se u skladu s Općim uvjetima sadržanim u Dodatku A ovog Sporazuma, koji se smatra sastavnim dijelom svakog Sporazuma o financiranju. Sporazumom o financiranju mogu se mijenjati ili dopunjavati Opći uvjeti ukoliko je to potrebno za provedbu dotične MJERE.

Članak 3.

Za sva pitanja koja se odnose na MJERE financirane u okviru ovog Sporazuma, KOMISIJI u Republici Hrvatskoj zastupa Delegacija u Zagrebu, koja će u ime KOMISIJE osigurati izvršavanje MJERE u skladu s dobrom finansijskom i tehničkom praksom.

Članak 4.

Ako se ugovorne stranke tako dogovore, KOMISIJA može prenijeti sve ili dio odgovornosti za provedbu MJERE na treću stranu.

U tom će se slučaju uvođenja prenosa odgovornosti navesti u sporazumu koji se mora sklopiti između KOMISIJE i treće strane i koji podliježe suglasnosti Vlade Republike Hrvatske.

Članak 5.

Svi sporovi koji se odnose na ovaj Sporazum, a koji se ne mogu riješiti konzultacijama, rješavaju se postupkom arbitraže sadržanim u Dodatku B.

Članak 6.

Ovaj je Sporazum sastavljen na engleskom jeziku u dva izvorna primjerka.

Članak 7.

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan kada se ugovorne stranke međusobno izvijeste o njegovu prihvaćanju u skladu s unutarnjim zakonodavstvom ili postupcima svake stranke. Sporazum ostaje na snazi neodređeno vrijeme, osim ako ga jedna stranka nakon pisane obavijesti drugoj stranci ne raskine.

Nakon prestanka ovog Sporazuma svaka MJERA koja je u tijeku provedbe dovršit će se u skladu s uvjetima Sporazuma o financiranju koji se na nju odnosi i Općim uvjetima sadržanim u ovom Sporazumu.

Članak 8.

Odredbe ovog Sporazuma primjenjuju se i na tehničku suradnju i druge poslove dogovorene između ugovornih stranaka, a koji po svojoj prirodi nisu pokriveni posebnim sporazumom koji se financira iz sredstava programa pomoći PHARE, OBNOVA ili CARDS na zahtjev Vlade Republike Hrvatske.

Dodaci se smatraju sastavnim dijelom ovog Sporazuma.

Sastavljeno u Bruxellesu

Sastavljeno u Zagrebu
dana 27. ožujka 2002

ZA KOMISIJU

Giorgio Bonacci
Glavni direktor EuropeAid
- Ureda za suradnju

ZA VLADU

Republike Hrvatske
Neven Mimica
ministar za europske integracije

DODATAK A

OPĆI UVJETI SPORAZUMA O FINANCIRANJU

U ovim Općim uvjetima izraz »PRIMATELJ« odnosi se na Vladu Republike Hrvatske
Glava I.

FINANCIRANJE PROJEKATA

Članak 1.

OBVEZA ZAJEDNICE

Obvezom Zajednice, u dalnjem tekstu »potporom EZ-a«, iznos koji je naveden u Sporazumu o financiranju utvrđuju se granice unutar kojih se obveza i obavljanje isplate izvršava na temelju valjano odobrenih ugovora i procjena.

Sve troškove preko i iznad iznosa potpore EZ-a snosi PRIMATELJ.

Članak 2.

RASPOLOŽIVOST NOVČANE POTPORE EZ-a

Kada provedba MJERE ovisi o finansijskim obvezama iz vlastitih resursa PRIMATELJA ili o nekim drugim izvorima sredstava, potpora EZ-a postaje raspoloživa u trenutku kada finansijski resursi PRIMATELJA i/ili neki drugi izvor sredstava, navedeni u Sporazumu o financiranju, postanu raspoloživi.

Članak 3.

ISPLATA

Ugovori zadovoljavaju uvjete isplate iz ovog sporazuma o financiranju samo ako su sklopljeni prije isteka roka Sporazuma o financiranju. Isplate za takve ugovore mogu se izvršavati tijekom najviše 12 mjeseci nakon isteka Sporazuma o financiranju. Svako izvanredno produljenje toga roka, koje PRIMATELJ mora valjano opravdati i zatražiti, mora odobriti Komisija.

Unutar ograničenja navedenog u potpori EZ-a PRIMATELJ podnosi Delegaciji Komisije zahtjev za sredstvima u obliku radnog programa u skladu s planom sadržanim u sporazumu o financiranju. Pismeni dokazi o isplatama izvršenim u svezi s MJEROM dostavljaju se uz zahtjev za sredstvima u slučaju kad to Komisija zatraži.

Međutim, određeni ugovori koji se odnose na MJERU mogu predvidjeti izravna plaćanja KOMISIJE izvođačima. U svakom ugovoru mora se navesti iznos i vrijeme takvih isplata kao i pismeni dokazi koje valja predočiti.

Za dio programa što ga provodi PRIMATELJ, Provedbeno tijelo podnosi tražene planske dokumente, ako ih bude, te najkasnije devet mjeseci prije isteka roka Sporazuma o financiranju, KOMISIJI na odobrение ugovore koji se tek trebaju sklopiti za provedbu programa. Planski dokumenti, ako ih bude, trebaju sadržavati prijedloge za korištenje neto iznosa kamata prikupljenih na računima otvorenim radi provedbe programa, pod uvjetom da je čitava potpora EZ-a prethodno potrošena.

Kad je riječ o MJERAMA koje se provode na temelju pripremljenih procjena, prvi obrok isplate koji, osim ako Sporazum o financiranju ne predviđa drukčije, ne prelazi 20% iznosa procjene koju je KOMISIJA odobrila, može se isplatiti u korist PRIMATELJA kako bi se olakšalo pokretanje MJERE. Ostali obročni iznosi bit će dostupni na zahtjev PRIMATELJA, s tim da podliježu istim uvjetima navedenim u stavku 2.

Glava II.

NABAVA

Članak 4.

OPĆENITO

Postupak što ga treba provesti za sklapanje ugovora o obavljanju radova, nabavi robe i tehničkoj suradnji, propisuje se u Sporazumu o financiranju prema niže navedenim načelima.

Članak 5.

UVJETI SUDJELOVANJA

1. Osim pod uvjetima iz članka 6., KOMISIJA i PRIMATELJ poduzimaju MJERE potrebne za osiguranje ravnopravnih uvjeta za sudjelovanje u takvim ugovorima, posebice glede pravodobnog objavljanja poziva za prikupljanje ponuda. Takva se objava mora za Zajednicu obaviti barem u glasilu Europskih zajednica *Official Journal*, a u državama korisnicama potpore EZ-a u odgovarajućem službenom glasilu.

2. Opći uvjeti ugovora sastavljaju se u skladu s modelima koji su u međunarodnoj uporabi, kao što su opća pravila i uvjeti za ugovore o nabavi robe i usluga koji se financiraju iz sredstava programa PHARE, OBNOVA i CARDS.

Članak 6.

ODSTUPANJE OD STANDARDNIH POSTUPAKA

Kada to traži hitnost situacije, ili kada je opravdano zbog prirode, manje važnosti ili posebnih značajki nekih MJERA (npr. dvostupanjski finansijski poslovi, višefazni poslovi, posebni tehnički opis itd.) i povezanih ugovora, PRIMATELJ može u dogovoru s KOMISIJOM izuzetno odobriti:

- dodjeljivanje ugovora nakon ograničenog poziva za prikupljanje ponuda;
- sklapanje ugovora izravnom pogodbom;
- izvršavanje ugovora putem odjela za javne radove.

Takvo odstupanje od postupaka mora se predvidjeti Sporazumom o financiranju.

Članak 7.

DODJELA UGOVORA O OBAVLJANJU RADOVA I NABAVI ROBE

KOMISIJA i PRIMATELJ osigurat će za svaki posao izbor ekonomski najpovoljnije ponude, posebice s obzirom na kvalifikacije i jamstva ponuditelja, cijenu i kvalitetu usluga, način i uvjete izvršenja radova ili nabave robe, troškove njihova korištenja i tehničke vrijednosti.

Rezultati poziva za prikupljanje ponuda objavljuju se u glasilu Europskih zajednica *Official Journal*, a dodatno ih PRIMATELJ može objaviti u odgovarajućim nacionalnim glasilima.

Članak 8.

UGOVORI O TEHNIČKOJ SURADNJI

1. Ugovori o tehničkoj suradnji koji mogu biti u formi istraživanja, nadzora radova ili ugovora o tehničkoj pomoći, sklapaju se nakon izravnih pregovara s konzultantom ili kada je to opravdano iz tehničkih, ekonomskih ili finansijskih razloga, nakon poziva za prikupljanje ponuda.

2. Ugovore sastavlja, o njima pregovara i sklapa ih bilo PRIMATELJ ili KOMISIJA kada je to predviđeno sporazumom o financiranju.

3. Kada ugovore sastavlja, o njima pregovara i sklapa ih PRIMATELJ, KOMISIJA predlaže kraći popis jednog ili više kandidata na temelju kriterija koji jamče njihove kvalifikacije, iskustvo i neovisnost, te vodeći računa o njihovoj raspoloživosti za izvršavanje dotičnog projekta.

4. Kada je riječ o izravnoj pogodbi, a KOMISIJA predlaže nekoliko kandidata, PRIMATELJ može slobodno između predloženih kandidata odabrati kandidata s kojim namjerava sklopiti ugovor.

5. Kada je riječ o postupku podnošenja ponuda, ugovor se dodjeljuje kandidatu koji je podnio ponudu koju i PRIMATELJ i KOMISIJA smatraju ekonomski najpovoljnijom.

Glava III.

ODOBRAVANJE OLAKŠICA

Članak 9.

OPĆE POVLASTICE

Osoblju koje sudjeluje u provedbi MJERA koje financira Zajednica i članovima njihovih užih obitelji ne mogu se odobriti manje povoljne beneficije, povlastice i izuzeća od onih koja se obično daju ostalim strancima zaposlenim u državi PRIMATELJA na temelju bilo kojeg drugog dvostranog ili mnogostranog sporazuma ili aranžmana za programe ekonomске pomoći i tehničke suradnje.

Članak 10.

OLAKŠICE U SVEZI POSLOVNOG NASTANA, SMJEŠTAJA, ULASKA I BORAVKA

U slučaju sklapanja ugovora o izvođenju radova, nabavi robe ili pružanju usluga, fizičke i pravne osobe kvalificirane za sudjelovanje u postupku nadmetanja imaju pravo na privremeni smještaj i boravak tamo gdje to značaj ugovora opravdava. To se pravo stječe tek nakon što je izdan poziv za prikupljanje ponuda, a uživa ga tehničko osoblje potrebno za provođenje istraživanja koje prethodi izradi ponuda; pravo prestaje mjesec dana nakon odabira izvođača.

PRIMATELJ će osoblju koje sudjeluje u ugovorima o izvođenju radova, nabavi robe i pružanju usluga koje financira Zajednica, kao i članovima njihovih užih obitelji, dopustiti ulazak u državu PRIMATELJA, njihovo nastanjivanje u državi, rad i odlazak iz dotične države kako to priroda ugovora opravdava.

Članak 11.

UVOD I PONOVOVNI IZVOZ OPREME

PRIMATELJ će dati dozvole potrebne za uvoz profesionalne opreme potrebne za provedbu MJERA, ovisno o postojećim zakonima, pravilima i propisima PRIMATELJA.

PRIMATELJ će nadalje fizičkim i pravnim osobama koje su izvršile ugovore o radovima, nabavi robe ili uslugama dati dozvole potrebne za ponovni izvoz navedene opreme.

Članak 12.

UVOD I DEVIZNA KONTROLA

Za izvršenje MJERA PRIMATELJ se obvezuje osigurati odobrenje za uvoz i odobrenje za stjecanje deviza te primijeniti nacionalne propise o deviznoj kontroli bez diskriminacije između država članica Zajednice i država primatelja potpora na temelju propisa o programima OBNOVA i CARDS, zemalja kandidata za pristup Europskoj uniji i, u slučaju da Komisija odobri sudjelovanje u davanju ponuda i dobivanju ugovora, zemalja primatelja potpora u sklopu programa TACIS i MEDA, kao i drugih zemalja.

PRIMATELJ će osigurati dozvole potrebne za iznošenje iz zemlje sredstava primljenih u svezi s MJEROM, u skladu s važećim propisima o deviznoj kontroli u državi PRIMATELJA.

Članak 13.

POREZI I CARINE

1. Porezi, carinske i uvozne pristojbe ne financiraju se iz potpore EZ-a.

2. Uvoz u državu PRIMATELJA na temelju ugovora o nabavi robe koje su sklopila službena tijela PRIMATELJA, a financiraju se iz potpore EZ-a, dopustit će se bez carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom.

3. PRIMATELJ će osigurati da dotični uvoz bude propušten od mjesta ulaska u zemlju radi isporuke izvođaču, kao što stoji u odredbama ugovora, i za neposredno korištenje potrebno za normalnu provedbu ugovora, bez obzira na kašnjenja ili sporove zbog rješavanja spomenutih pristojbi, poreza ili troškova.

4. Ugovori za nabavu robe ili usluga koje pružaju hrvatske ili strane tvrtke, koji se financiraju iz potpore EZ-a, u državi PRIMATELJU ne podliježu plaćanju poreza na dodanu vrijednost, biljega, pristojbi za registraciju ili fiskalnih troškova s jednakim učinkom, bilo da takve pristojbe već postoje ili ih tek treba uvesti.

5. Fizičke i pravne osobe iz država članica Europske zajednice, uključujući osoblje privremeno nastanjeno izvan svoje zemlje, koje izvršavaju ugovore o tehničkoj suradnji financirane iz potpore EZ-a, bit će oslobođene poreza na poslovanje i poreza na dohodak u državi PRIMATELJA.

6. Osobna imovina i stvari kućanstva uvezeni za osobnu uporabu fizičkih osoba (i članova njihovih užih obitelji), osim onih angažiranih lokalno, koje su angažirane za obavljanje poslova definiranih ugovorima o tehničkoj suradnji, bit će izuzeti od carinskih pristojbi, uvoznih pristojbi, poreza i drugih fiskalnih troškova s jednakim učinkom, s tim da navedena osobna imovina i stvari kućanstva budu ili ponovno izvezeni ili otuđeni u državi u skladu s propisima koji su na snazi u državi PRIMATELJA nakon isteka ugovora.

7. Fizičke i pravne osobe koje uvoze profesionalnu opremu, kao što je predviđeno u članku 11., ako to zatraže, mogu koristiti pravo na privremeni uvoz, kao što je definirano nacionalnim zakonodavstvom PRIMATELJA s obzirom na navedenu opremu.

Glava IV.
IZVRŠAVANJE UGOVORA
Članak 14.

PODRIJETLO NABAVE

PRIMATELJ je suglasan da, osim kada KOMISIJA odobri drukčije, materijal i roba potrebna za izvršavanje ugovora mora potjecati iz Zajednice, iz država PRIMATELJA potpore na temelju uredaba programa OBNOVA i CARDS, iz zemalja kandidata za pristup Europskoj uniji ili, u slučaju da to Komisija odobri, iz zemalja primatelja potpore na temelju programa TACIS i MEDA ili iz drugih zemalja.

Članak 15.

POSTUPAK PLAĆANJA

1. Za ugovore koji se financiraju iz potpore EZ-a ponude se sastavljuju i plaćanja obavljaju ili u eurima ili, u skladu s deviznim zakonima i propisima PRIMATELJA, u valuti PRIMATELJA, ili u valuti države u kojoj ponuditelj ima registrirano mjesto poslovanja, ili u valuti države u kojoj je roba proizvedena.

2. Kada se ponude sastavljuju u eurima plaćanja koja se odnose na tu ponudu bit će, kada je to prikladno u valuti navedenoj u ugovoru na osnovi ekvivalentne vrijednosti eura na dan koji prethodi isplati.

3. PRIMATELJ i KOMISIJA poduzet će sve potrebne mjere da bi osigurali izvršenje plaćanja u najkraćem mogućem roku.

Glava V.
SURADNJA IZMEĐU KOMISIJE I PRIMATELJA
Članak 16.

KONTROLA I REVIZIJA

1. KOMISIJA, uključujući Europski ured za borbu protiv prijevara (*European Anti-Fraud Office; OLAF*), ima pravo poslati svoje zastupnike ili valjano opunomoćene predstavnike za izvršenje bilo koje stručne ili finansijske misije ili revizije koju smatra potrebnom radi praćenja izvršavanja određene MJERE. Međutim, KOMISIJA o takvim misijama unaprijed obavještava nadležna tijela PRIMATELJA.

PRIMATELJ će dostaviti sve informacije i dokumente koji se od njega zatraže i poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi olakšao rad osobama koje obavljaju reviziju ili kontrolu.

2. PRIMATELJ mora:

(a) voditi odgovarajuću evidenciju i račune za utvrđivanje obavljenih radova, nabavljene robe ili pruženih usluga koji se financiraju na temelju Sporazuma o financiranju u skladu s dobrim računovodstvenim postupcima;

(b) osigurati da spomenuti zastupnici ili predstavnici KOMISIJE imaju pravo pregledati svu relevantnu dokumentaciju i račune koji se odnose na stavke koje se financiraju na temelju Sporazuma o financiranju i pomognu Revizorskemu sudu (*Court of Auditors*) Europskih zajednica da provede reviziju vezanu uz korištenje potpore EZ-a.

Komisija može također provesti naknadnu procjenu i završnu reviziju programa. Naknadnom procjenom ocjenjuje se postizanje ciljeva programa kao i utjecaj na razvoj i restrukturiranje dotičnog sektora.

Tijekom završne revizije obavlja se pregled lokalnih finansijskih podataka vezanih uz program, kojim se dobiva nezavisno mišljenje o pouzdanosti i dosljednosti ugovora i isplata kao i njihovoj usklađenosti s odredbama Finansijskog sporazuma. Revizijom se utvrđuje saldo neizvršenih i/ili nepovučenih sredstava, koja se refundiraju Komisiji.

Članak 17.
PRAĆENJE MJERA

U praćenju izvršavanja MJERA KOMISIJA može zatražiti sva objašnjenja i, ako je potrebno, može s PRIMATELJEM dogovoriti novo usmjereno za MJERU koje se smatra primjerenijim predstojećim ciljevima.

PRIMATELJ će KOMISIJI podnosići izvješća držeći se rokova sadržanih u sporazumu o financiranju, tijekom čitavog razdoblja izvršavanja MJERE te nakon njezina završetka.

KOMISIJA će u svjetlu izvješća i, gdje je primjereni, naknadnih procjena nastaviti do službenog završetka MJERA te obavijestiti zemlju primatelja o datumu službenog završetka MJERE.

Glava VI.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

KONZULTACIJE – SPOROVI

1. Sva pitanja koja se odnose na izvršavanje ili tumačenje sporazuma o financiranju ili ovih Općih uvjeta bit će predmetom konzultacija između PRIMATELJA i KOMISIJE i mogu dovesti, ako je potrebno, do izmjena ili dopuna Sporazuma o financiranju.

2. Ako se ne izvrši obveza sadržana u Sporazumu o financiranju i ovim Općim uvjetima te ako mjere kako bi se to ispravilo nisu pravodobno poduzete, KOMISIJA može obustaviti financiranje MJERE nakon konzultacija s PRIMATELJEM.

3. PRIMATELJ se može u cijelini ili djelomično odreći izvršenja MJERE. Ugovorne stranke utvrdit će pojedinosti navedenog odricanja razmjenom pisama.

Članak 19.

OBAVIJEŠTI – ADRESE

Sve obavijesti i svi sporazumi između stranaka, predviđeni ovim Sporazumom, podliježu pisanoj komunikaciji koja izričito upućuje na broj i naziv MJERE. Takve obavijesti i sporazumi šalju se pismom upućenim strani ovlaštenoj za njihovo primanje i na adresu koju je dolična stranka dala. U slučaju hitnosti dopuštena je faks, telegrafska ili teleks komunikacija i smatra se valjano predanom pod uvjetom da se odmah potvrdi pismom.

Adrese su navedene u Sporazumu o financiranju.

DODATAK B**ARBITRAŽA**

Svi sporovi između ugovornih strana koji proizlaze iz Okvirnog sporazuma ili Sporazuma o financiranju, a koji ne budu riješeni primjenom postupaka utvrđenih u članku 18. Općih uvjeta koji se odnose na Sporazum o financiranju upućuju se na arbitražu Arbitražnom sudu kako je navedeno u dalnjem tekstu.

Stranke u arbitražnom postupku su PRIMATELJ s jedne strane i KOMISIJA s druge strane.

Arbitražni sud sastoji se od tri arbitra koji se imenuju na sljedeći način:

- jednog arbitra imenuje PRIMATELJ;
- drugog arbitra imenuje KOMISIJA;
- trećeg arbitra (u dalnjem tekstu ponekad „PREDSJEDNIK“) sporazumno imenuju arbitražne stranke ili, ako one ne postignu sporazum, glavni tajnik Ujedinjenih naroda.

Ako bilo koja stranka ne imenuje arbitra, tog arbitra imenuje PREDSJEDNIK.

Ako bilo koji arbitar koji je imenovan u skladu s ovom odredbom dâ ostavku, umre ili postane nesposoban za rad, drugi će arbitar biti imenovan na isti način kao arbitar na čije mjesto dolazi; taj nasljednik ima sve ovlasti i dužnosti prvobitnog arbitra.

DODATAK C

1. CILJEVI I OPIS

1.1. Ciljevi

Opći cilj ovoga programa je pridonijeti nuklearnoj sigurnosti u državama kandidatkinjama za članstvo u EU-u koje su korisnici bespovratne pomoći.

Posebni ciljevi ovoga programa su:

- povećanje čimbenika koji utječu na učinkovitost nadzora kako je navedeno, primjerice, u zaključcima UDRUŽENE grupe¹;
- poboljšanje gospodarenja radioaktivnim otpadom;
- povećanje pripravnosti izvan nuklearnog postrojenja za slučaj izvanredne situacije.

Pojedinosti o konkretnim ciljevima i opis projekata nalazi se u odgovarajućim projektnim sažetcima.

Pokazatelji postignuća

Ukupni pokazatelji postignuća nisu u prošlosti bili utvrđeni za projekte u području nuklearne sigurnosti.

Ne postoje zajedničke tehničke norme na razini Zajednice kojima je obuhvaćena sigurnost pri upravljanju nuklearnim instalacijama, postupci nadzornih organa ili gospodarenje radioaktivnim otpadom. Prema tome, nije moguće izvesti referentne vrijednosti iz takvih normi. S obzirom na postupke nadzornih organa, postoje brojni različiti pristupi nadzoru u skladu s metodama rada u državama članicama, koji odražavaju njihove posebne pravne i tehničke tradicije, iako postoji

---

¹ Zaključci 17. sastanka UDRUŽENE grupe, 29.-30. lipnja 2000. Ti su čimbenici:

- „Kako bi bilo učinkovito, nadzorno tijelo mora imati točno utvrđenu zadaću, točno utvrđen posao i postupke ocjene, biti neovisno o proizvođačima energije, političkoj moći i interesnim skupinama, mora biti transparentno i otvoreno te imati odgovarajuća sredstva u smislu proračuna te sposobne i dobro motivirane zaposlenike za izvršavanje svojih zadaća.
- Učinkovito nadzorno tijelo je tijelo koje osigurava prihvatljivu razinu sigurnosti, čini sve kako bi sprječilo pogoršanje sigurnosti, promiče poboljšanje sigurnosti, djeluje pravodobno i ekonomično je, osigurava povjerenje gospodarskih subjekata, šire javnosti i vlade te stalno teži sve boljim rezultatima.
- Sustav nadzora je učinkovit kada sva poduzeća za distribuciju energenata dosljedno čine sve što trebaju činiti kako bi održali ili unaprijedili sigurnost. Unatoč tomu, učinak upravitelja postrojenja ovisi i o drugim čimbenicima i teško ga je koristiti za ocjenu učinkovitosti nadzornog tijela.“
- Međunarodna suradnja i stručne revizije na međunarodnoj razini igraju važnu ulogu u razvoju i održavanju učinkovitoga nadzornog tijela.“

visok stupanj približavanja u pogledu suštine zahtjeva. Tijela nadležna za nuklearnu sigurnost iz država kandidatkinjama za članstvo u EU-u prilagođavaju svojim lokalnim zahtjevima najbolje metode rada prenesene od nadzornih organa iz država članica EU-a.

1.2. Opis projekata

U revidiranim Smjernicama programa PHARE potvrđuje se da pretpripravna finansijska pomoć u području nuklearne sigurnosti zahtijeva poseban pristup. Projekti su odabrani zbog toga što su dovoljno zreli i što mogu pridonijeti znatnom poboljšanju razine nuklearne sigurnosti u okviru svojih konkretnih ciljeva. Većina se projekata odnosi na područje institucionalne izgradnje, pružajući potporu tijelima nadležnim za nuklearnu sigurnost ili javnim tijelima kojima su povjereni određeni zadaci u vezi s gospodarenjem radioaktivnog otpada ili slični zadaci.

Ovim se programom finansijska pomoć dodjeljuje sljedećim projektima:

Dio koji je specifičan za pojedinu državu (01, 02, 03):

Bugarska 017-519.01

017-519.01.01 Pomoć Bugarskoj agenciji za nuklearni nadzor pri utvrđivanju zahtjeva u pogledu nadzora na temelju ocjene izvješća o probabilističkoj ocjeni sigurnosti za jedinice 5 i 6 nuklearne elektrane Kozloduy

Cilj ovoga prijedloga je pomoći Bugarskoj agenciji za nuklearni nadzor u procesu pregleda izvješća o probabilističkoj ocjeni sigurnosti na razini 1 za jedinice 5 i 6 nuklearne elektrane Kozloduy. Ovaj će projekt osigurati stručno znanje EU-a u području nadzora i tehničkih pitanja s ciljem poboljšanja sposobnosti Agencije za nuklearni nadzor u području probabilističke ocjene sigurnosti putem izobrazbe na radnom mjestu i drugih aktivnosti, uključujući izradu smjernica za pregled i ocjenu izvješća o probabilističkoj ocjeni sigurnosti.

Glavne projektne aktivnosti su:

- Pomoć za pregled i ocjenu glavnih poglavlja izvješća o ocjeni sigurnosti temeljem načela vjerojatnosti za jedinice 5 i 6 nuklearne elektrane Kozloduy: 1) upravljanje i organizacija; 2) utvrđivanje izvora radioaktivnih emisija i tvari koje mogu izazvati nastanak nesretnih slučajeva; 3) modeliranje niza nesretnih slučajeva; 4) ocjena podataka i procjena parametara; 5) kvantifikacija niza nesretnih slučajeva; i 6) dokumentiranje ocjene: iskazivanje i tumačenje rezultata.
- Pomoć za izradu cjelovitog vodiča za pregled i ocjenu u svrhu 1) procjene učinkovitosti pregleda i ocjene zadatka 1; 2) provedbe sustavne analize metodologije pregleda i ocjene; 3) odabira najnaprednijih međunarodnih zahtjeva i predlaganja strukture i formata izrađenog vodiča; te 4) podnošenja rezultata na razmatranje Agencije za nuklearni nadzor;

Korisnik projekta je Agencija za nuklearni nadzor.

017-519.01.02 Tehnička pomoć Bugarskoj agenciji za gospodarenje nuklearnim otpadom za uspostavljanje sustava pripravnosti za reakciju u izvanrednim situacijama za radiološke nesreće

Nacionalna bugarska agencija za gospodarenje nuklearnim otpadom osnovana je 2004. godine. Agencija je zadužena ne samo za odlaganje radioaktivnog otpada, nego i za sve prethodne korake gospodarenja otpadom, uključujući obradu, kondicioniranje i skladištenje. U tom kontekstu, Agencija za gospodarenje nuklearnim otpadom mora se pridržavati novih bugarskih propisa, naročito onih koji se odnose na upravljanje izvanrednim situacijama. Kako bi mogla izvršavati svoje aktivnosti, Agencija za gospodarenje nuklearnim otpadom treba pomoći za:

- ocjenu trenutačne situacije s obzirom na planiranje izvanrednih situacija i podjelu odgovornosti među svim zainteresiranim stranama u Bugarskoj;
- analizu novih zahtjeva u pogledu nadzora i procjenu planova za slučaj izvanrednih situacija;
- ocjenu postojećega komunikacijskog sustava koji je uspostavljen između različitih nuklearnih elektrana (Kozloduy i Novi Han) i glavnog ureda Agencije za gospodarenje nuklearnim otpadom;
- izradu tehničkih specifikacija za posebnu opremu, kao i postupaka i sustava upravljačke podrške za planiranje za slučaj izvanrednih situacija.

Tâ četiri gore navedena zadatka čine suštinu projekta koji će se financirati iz programa Phare.

Korisnik projekta je Agencija za gospodarenje nuklearnim otpadom.

017-519.01.03 Izvođenje programa unapređenja odlagališta Novi Han

Odlagalište Novi Han je glavni objekt za gospodarenje institucionalnim radioaktivnim otpadom u Bugarskoj. Budući da taj objekt ne udovoljava važećim bugarskim sigurnosnim zahtjevima u pogledu skladištenja i odlaganja, trenutačno se provodi veliki program unapređenja, uglavnom putem potpore iz programa nuklearne sigurnosti u okviru programa Phare u razdoblju od 2001. do 2004. godine. Sada je u tijeku projektiranje građevinskih objekata koji će se izgraditi za poslove obrade, kondicioniranja, pakiranja i skladištenja za institucionalni radioaktivni otpad. Uskoro bi trebalo dovršiti izradu tehničkih specifikacija za opremu koja će se montirati. Građevinski objekti trebali bi se graditi u razdoblju od 2006. do 2007. godine. Cilj sadašnjega projekta uglavnom je isporuka opreme i izrada odgovarajuće tehničke dokumentacije kako bi se završilo unapređenje objekta Novi Han. Na taj bi način objekat mogao dobiti dozvolu za rad do kraja 2008.

U popis opreme koja se treba isporučiti kroz ovaj projekt treba uključiti opremu za zbrinjavanje, kondicioniranje i pakiranje otpada te za demontažu gama ozračivača.

Korisnik projekta je Agencija za gospodarenje nuklearnim otpadom.

Hrvatska 017-519.02

017-519.02.01 Granična kontrola nuklearnih i ostalih radioaktivnih materijala s pokretnim portalnim monitorom

Cilj ovoga projekta je povećanje kapaciteta stražarskih jedinica na hrvatskoj granici za otkrivanje nezakonito prokrijumčarenih radioaktivnih materijala. Hrvatska je u procesu postavljanja ograničenoga broja fiksnih portala koji će pomoći u razbijanju mreža krijumčara za koje se zna da koriste hrvatski teritorij kao dio produžene rute. Prenosivi monitori znatno bi povećali nacionalne potencijale, budući da nije praktično postaviti fiksne monitore na svim većim prijelazima s obzirom na produženu hrvatsku granicu.

Korisnik projekta je Državni ured za zaštitu od zračenja, čija je pravna nadležnost obuka i nadzor specijaliziranih jedinica koje se bave otkrivanjem protuzakonite trgovine.

17-519.02.02 Instalacija sustava RODOS u Republici Hrvatskoj

Nuklearna elektrana Krško (NEK) smještena je na udaljenosti od oko 12 km od hrvatskoga teritorija. Oko 100.000 osoba živi unutar polumjera od 25 km; Zagreb je smješten unutar polumjera od 50 km; sve u svemu, više od 1 milijun osoba živi unutar područja u kojem bi se moglo provoditi izvanredne mjere u slučaju veće nuklearne nesreće u NE Krško. Instalacija RODOS-a u Hrvatskoj omogućila bi znatno poboljšanje alatâ za podršku odlučivanju koji su trenutačno dostupni nadležnim hrvatskim tijelima uključenima u pripremu za izvanredne nuklearne situacije. Nadalje, s obzirom na usvajanje RODOS-a od strane nekoliko drugih država u regiji, uporaba u Hrvatskoj omogućila bi brzu razmjenu podataka u izvanrednim situacijama, kao i povećala sudjelovanje u regionalnim nuklearnim vježbama. Kako je Hrvatska 50%-tini vlasnik NE Krško, pristup podacima s monitora elektrane potpun je i neupitan.

Korisnik projekta je Državni zavod za nuklearnu sigurnost.

Rumunjska 017-519.03

017-519.03.01 Potpora zaposlenicima nadzornog tijela s ciljem poboljšanja njihovih sposobnosti s obzirom na ocjenu sigurnosti na temelju načela vjerojatnosti

Cilj ovoga prijedloga je pomoći rumunjskom tijelu nadležnom za nuklearnu sigurnost (CNCAN) u procesu revizije probabilističke ocjene sigurnosti za razinu 1 za nuklearnu elektranu Cernavoda. Ovaj će projekt osigurati stručno znanje EU-a u području nadzora i tehničkih pitanja s ciljem poboljšanja sposobnosti Agencije za nuklearni nadzor u području probabilističke ocjene sigurnosti putem izobrazbe na radnom mjestu i drugih aktivnosti, uključujući izradu postupka za ocjenu nadzora.

Glavne projektne aktivnosti su:

- Pomoć za procjenu probabilističke ocjene sigurnosti za nuklearnu elektranu Cernavoda putem prijenosa uobičajenih metoda rada u području nadzora rumunjskom tijelu nadležnom za nuklearnu sigurnost (CNCAN).
- Pomoć za poboljšanje regulatornog okvira putem potpore zaposlenicima CNCAN-a pri: 1) razradi regulatornog postupka za reviziju probabilističke ocjene sigurnosti; i 2) finaliziranju norme o „Regulatornim zahtjevima za probabilističku ocjenu sigurnosti“.

Korisnik projekta je CNCAN.

017-519.03.02 Poboljšanje sposobnosti CNCAN-a u području ocjene sigurnosti odlagališta Baita Bihor

Odlagalište Baita Bihor za institucionalni radioaktivni otpad u Rumunjskoj podliježe ocjeni sigurnosti preko projekta u okviru programa Phare pod nazivom „Preliminarno izvješće o analizi sigurnosti“ za odlagalište otpada slabe radioaktivnosti Baita Bihor“. Ovaj bi projekt trebao dovesti do dostave Preliminarnog izvješća o analizi sigurnosti CNCAN-u do sredine 2006. Na temelju Preliminarnog izvješća o analizi sigurnosti, CNCAN će morati odlučiti hoće li odlagalište moći dobiti dozvolu za rad i pod kojim uvjetima. Budući da su trenutačno potencijali CNCAN-a u ovom konkretnom području prilično slabi, cilj ovoga projekta ponajprije je pomoći CNCAN-u pri ocjeni Preliminarnog izvješća o analizi sigurnosti. Osim toga, budući da odlagalište Baita Bihor ima neka zajednička svojstva s odlagalištem Richard u Češkoj republici za istu kategoriju radioaktivnog otpada, smatra se da je dobro napraviti usporedbu metodologija za ocjenu sigurnosti koje su utvrđene za oba odlagališta. U tom bi se kontekstu trebala održati tehnička radionica koja bi okupila stručnjake s oba objekta. Ova će aktivnost pridonijeti povećanju razine stručnog znanja CNCAN-a u području ocjene sigurnosti odlagališta na temelju konkretnih i sličnih slučajeva.

Korisnik projekta je CNCAN.

017-519.03.03 Razvoj potencijala CNCAN-a u vezi s regulatornim aspektima aktivnosti koje se odnose na radioaktivne materijale koji nastaju prirodnim putem i tehnološki pojačane prirodne radioaktivne materijale

U Rumunjskoj, radioaktivni materijali koji nastaju prirodnim putem i tehnološki pojačani prirodni radioaktivni materijali koriste se i/ili proizvode u različitim objektima, kao što su tvornice za proizvodnju kemijskog umjetnog gnojiva, željezare i čeličane, tvornice za proizvodnju porcelana, tvornice u naftnoj industriji te ostala rudarska postrojenja i postrojenja obrade metala u kojima se ne koristi uran. Projekt će se uglavnom sastojati u pružanju pomoći CNCAN-u radi:

- obavljanja sveobuhvatne studije kojom se ocjenjuje opseg radioloških posljedica postojanja velikih količina radioaktivnih materijala koji nastaju prirodnim putem i tehnološki pojačanih prirodnih radioaktivnih materijala na rumunjskom teritoriju;
- pregleda postojećih regulatornih isprava i eventualno izrade novih na temelju propisa koji su na snazi u državama EU-a koje su suočene s istim problemima.

Projekt uključuje i aktivnosti izobrazbe za stručnjake CNCAN-a koji su uključeni u izdavanje dozvole za aktivnosti u kojima se proizvode radioaktivni materijali koji nastaju prirodnim putem i tehnološki pojačani prirodni radioaktivni materijali.

Korisnik projekta je CNCAN.

017-519.03.04 Unapređenje baze podataka CNCAN-a, koja se odnosi na poslovanje nacionalnoga registra doza i radioaktivnih izvora

Trenutačno CNCAN koristi bazu podataka u programu Microsoft Access pod nazivom EVNUC za upis radnih doza i upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima – uključujući iscrpljene zapečaćene radioaktivne izvore – koji su u uporabi na rumunjskom teritoriju. Tâ se baza podataka pokazala neodgovarajućom iz više razloga i stoga je glavni cilj ovoga projekta pomoći CNCAN-u pri projektiranju i instalaciji nove baze podataka koja će zadovoljiti rumunske uvjete. Tâ baza podataka treba naročito obuhvaćati podatke o infrastrukturi, postrojenja koja su u pitanju, upravljanje zapečaćenim radioaktivnim izvorima i pridruženom opremom, odobrenja, postupke, inspekciiju, neočekivane događaje i izloženost riziku pri radu. Ona također treba biti projektirana na takav način da može jednostavno integrirati sve podatke koji su sadržani u bazi podataka EVNUC i pružiti pet sigurnih pristupnih razina (tijelo za nadzor CNCAN, uključujući subjekte koji su zaduženi za gospodarenje radioaktivnim otpadom, upravitelji, korisnici, tehničke službe i šira javnost).

Korisnik projekta je CNCAN.

Dio koji se odnosi na više država (04)

017-532 Gospodarenje medicinskim radioaktivnim otpadom u Bugarskoj, Hrvatskoj i Rumunjskoj

Opći cilj projekta je ocjena sadašnjih metoda rada i propisa o gospodarenju medicinskim radioaktivnim otpadom u Bugarskoj, Hrvatskoj i Rumunjskoj kako bi se utvrdila moguća područja u kojima bi bilo poželjno poboljšanje i/ili optimizacija, osobito u svjetlu iskustva stečenog u deset novih država članica EU-a. Projekt će se sastojati od tri različite aktivnosti:

- Istraživačka studija koja se odnosi na gospodarenje medicinskim radioaktivnim otpadom u dotičnim državama.

- Prezentacija rezultata istraživanja pred odgovarajućim nadzornim tijelima iz država članica i država kandidatkinja za članstvo u EU-u prigodom tehničkog seminara.
- Utvrđivanje popisa tema za koje bi bilo poželjno poboljšanje i usklađivanje s ostalim državama članicama EU-a.

Projekt bi podupirao rad različitih ministarstava država kandidatkinja za članstvo u EU-u koja su zadužena za izradu propisa i politika koje se odnose na gospodarenje radioaktivnim otpadom u zdravstvenim organizacijama.

1.3. Prepostavke i rizici

Programom se prepostavlja da će države koje su korisnici projekta i dalje ulagati napore kako bi osigurale visok stupanj nuklearne sigurnosti i, u slučaju Bugarske i Rumunjske, provele preporuke iz Izvješća Vijeća iz lipnja 2001. o nuklearnoj sigurnosti u kontekstu proširenja EU-a. U Statusnom izvješću o stručnoj reviziji, koje je utvrdila Skupina Vijeća za atomska pitanja i njezina *ad-hoc* formirana Radna stranka za nuklearnu sigurnost 5. lipnja 2002., navodi se da su se odnosne države kandidatkinje za članstvo u EU-u jasno obvezale da će ispuniti preporuke navedene u Izvješću Vijeća, kako za nuklearne elektrane, tako i za druge vrste instalacija. U statusnom izvješću također je navedeno da su sve države kandidatkinje prihvatile preporuke. U slučaju Bugarske, Vijeće je u ožujku 2004. izradilo dodatnu stručnu reviziju o nuklearnoj sigurnosti na temelju stručne misije Vijeća u Bugarskoj u studenom 2003. Ovim se programom prepostavlja da će države koje su njegovi korisnici i dalje pridavati dovoljnju pažnju te ulagati odgovarajuće napore pravodobnoj provedbi projekata za koje se pruža pomoć.

Iako ne postoje prepoznatljivi rizici koji su svojstveni zadacima koje treba ispuniti u sklopu različitih projekata, opći rizik programa je da stalna pomoć za nuklearnu sigurnost uključuje opasnost stvaranja ovisnosti korisnika. Posebnu pažnju treba obratiti načinu na koji će organizacije koje su korisnici pomoći održavati rezultate projekata. U slučaju pomoći u području nadzora, naglasak treba staviti na vrijednost znanja i iskustva koje se prenosi na primatelja i izbjegavanje zamjene funkcija u području odgovornosti organizacije koja je korisnik pomoći kroz aktivnosti izvođača radova.

1.4. Uvjeti

Pokretanje nekih projekata koji su naprijed navedeni podliježe određenim uvjetima koji su podrobnije opisani u odgovarajućim projektnim specifikacijama. Konkretno, pravilna provedba projekta 017-519.01.03 (Bugarska) zahtijeva pravodobnu provedbu projekta PHARE 2002/632.01.01 i izdavanje odgovarajućih dozvola od strane nadzornog tijela. Za projekt 017-519.02.02 (Hrvatska) potreban je sporazum između nadležnih nacionalnih tijela u Hrvatskoj kako bi se timu za oblikovanje sustava RODOS osigurao pristup meteorološkim podacima, kao i tipskim uzorcima tla i uzorcima prehrambenoga lanca. U slučaju Rumunjske, provedba projekta 017-519.03.02 sporedna je u odnosu na pravodobnu dostavu odgovarajućega preliminarnog izvješća o analizi sigurnosti. Općenito, gradnja novih objekata zahtijeva prethodnu pripremu odgovarajućih preliminarnih izvješća o analizi sigurnosti i ocjene utjecaja na okoliš.

2. PRORAČUN (EUR)

2.1. Proračunska tablica

Financiranje putem programa Phare/prepristupnog instrumenta							
Država	Provedbena agencija	Oznaka	Instit. izgradnja Phare	Investicija Phare	Sufinanciranje	Ukupni proračun	Ukupni proračun PHARE-a
Bugarska	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje	017-519.01	1.600.000	2.325.000	775.000	4.700.000	3.925.000
Projekt 1		017-519.01.01	1.100.000			1.100.000	1.100.000
Projekt 2		017-519.01.02	500.000			500.000	500.000
Projekt 3		017-519.01.03		2.325.000	775.000	3.100.000	2.325.000
Hrvatska	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje	017-519.02		641.000	214.000	855.000	641.000
Projekt 1		017-519.02.01		191.000	64.000	255.000	191.000
Projekt 2		017-519.02.02		450.000	150.000	600.000	450.000
Rumunjska	Središnja agencija za financiranje i ugovaranje	017-519.03	1.287.500	103.000	34.500	1.425.000	1.390.500
Projekt 1		017-519.03.01	700.000			700.000	700.000
Projekt 2		017-519.03.02	180.000			180.000	180.000
Projekt 3		017-519.03.03	320.000			320.000	320.000
Projekt 4		017-519.03.04	87.500	103.000	34.500	225.000	190.500
Više država	Komisija	017-532	350.000			350.000	350.000
Projekt 1		017-532	350.000			350.000	350.000
UKUPNO			3.237.500	3.069.000	1.023.500	7.330.000	6.306.500

2.2. Načelo sufinanciranja

U skladu sa Smjernicama programa PHARE, svi investicijski projekti koje podupire program PHARE moraju se sufinancirati iz nacionalnih javnih fondova.

Doprinos Zajednice može iznositi do 75 % ukupnih prihvatljivih javnih izdataka. Porezi nisu element koji se može sufinancirati.

Sufinanciranje za projekte institucionalne izgradnje osigurava država koja je korisnik projekata i koja snosi određene troškove infrastrukture i operativne troškove provedbe projekata, putem financiranja ljudskih i drugih resursa koji su potrebni za učinkovito i uspješno prihvatanje programa PHARE.

3. PROVEDBENE AGENCIJE

Za dio programa koji je specifičan za pojedinu državu, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje u Ministarstvu finansija bit će provedbene agencije odgovorne za raspisivanje natječaja, ugovaranje i finansijsko izvješćivanje.

Za dio koji se odnosi na više država, Komisija će biti odgovorna za provedbu centraliziranog dijela programa.

4. PROVEDBENI POSTUPCI

4.1. Način provedbe

Glavnina ovoga Prijedloga financiranja je za horizontalni program. Projekti će se provoditi preko nacionalnih programskih struktura programa PHARE. Prijedlog financiranja bit će podijeljen po državama, a posljedica toga bit će tri odvojena Sporazuma o financiranju, kako je navedeno u gornjoj tablici. Jedino za element ovoga programa koji se odnosi na više država, glavni ured Komisije će kao središnje tijelo obavljati provedbu, upravljanje i koordinaciju preko jedinice D.3 „Horizontalni programi i ugovori“ Glavne uprave za proširenje u ime država koje su korisnici programa.

Dio programa koji je specifičan za pojedinu državu provodit će se u skladu s člankom 53. stavkom 1. točkom (b) (druga alternativa) Financijske uredbe². Država korisnik će i dalje u svakome trenutku osiguravati pridržavanje uvjeta utvrđenih u članku 164. stavku 1. točkama (a) – (e) Financijske uredbe. Prije ovlašćivanja provedbenih agencija, koje je predviđeno člankom 12. stavkom 2. Uredbe 1266/1999³, odabir projekta, raspisivanje natječaja i ugovaranje od strane države korisnika podliježe prethodnom odobrenju Komisije.

² Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) 1605/2002 od 25. lipnja 2002.; SL L 248; 16.9.2002., str. 1.

³ Uredba Vijeća (EZ) 1266/1999 od 21. lipnja 1999.; SL L 161; 26.6.1999., str. 68.

Dio programa koji se odnosi na više država provodit će Europska komisija u skladu s člankom 53. stavkom 1. točkom (a) Uredbe Vijeća (EZ, Euroatom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na glavni proračun Europske komisije (Financijska uredba: FU), kako je nadalje podrobno navedeno u pravilima za provedbu Uredbe Vijeća o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na glavni proračun Europske komisije (Provedbena pravila: PP).

4.2. Opća pravila za nabavu

Nabava se mora obavljati u skladu s odredbama Dijela 2. Glave IV. Financijske uredbe i Poglavlja 3. u Dijelu 2. Glavi III. njezinih provedbenih pravila⁴ kao i odredbama Odluke Komisije SEC (2003) 387/2⁵.

Naručitelji će koristiti i proceduralne smjernice i standardne obrasce te modele kojima se olakšava primjena gore navedenih pravila koja su predviđena u „Praktičnom vodiču za ugovorne postupke koji se financiraju iz glavnoga proračuna Europske komisije u kontekstu vanjskih aktivnosti“ („Praktični vodič“), koji je objavljen na web stranici EuropeAid-a⁶ na dan pokretanja postupka nabave ili dodjele bespovratne pomoći.

Za dio programa koji se odnosi na više država, u skladu s člankom 164. Financijske uredbe, Komisija može donijeti odluku da će dozvoliti naručiteljima kojima su povjerene decentralizirane upravljačke odgovornosti da obavljaju nabavu u skladu s nacionalnim zakonodavstvom i smjernicama kojima se prenose direktive Europske unije o javnoj nabavi.

---

⁴ Uredba Komisije (EZ; Euroatom) 2342/2002 od 23. prosinca 2002.; SL L 357; 31.12. 2002.; str1. koja je izmijenjena i dopunjena odlukom Komisije 2004/121 od 6. veljače 2004. SL L 036, 07.02.2004., str 58

⁵ Odluka Komsije SEC (2003) 387/2 o Pravilima i postupcima za ugovore o pružanju usluga, isporuci roba i izvođenju radeva koji se financiraju iz glavnog proračuna Europskih zajenica u kontekstu suradnje s trećim emljama, koji su doneseni 25. ožujka 2003.

⁶ važeća adresa: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

5. UPRAVLJANJE POMOĆI

5.1. Vođenje projekta

5.1.1. Odgovornosti

Nacionalni koordinator za pomoć bit će u cijelosti odgovoran za programiranje i praćenje programâ PHARE.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje i nacionalni koordinator za pomoć zajednički su odgovorni za koordinaciju između programa PHARE (uključujući PHARE CBC), ISPA i SAPARD, kao i strukturnih i kohezijskih fondova.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje i službenik za odobravanje projekata osigurat će da se programi provode u skladu s postupcima utvrđenim u uputama Komisije. Oni će također osigurati da svi ugovori na temelju kojih se provodi Memorandum o financiranju budu dodijeljeni u postupcima i putem standardnih dokumenata za vanjske aktivnosti koji su na snazi u trenutku provedbe, te će osigurati pridržavanje pravila EU-a o državnim potporama.

Kao što je naprijed navedeno, službe Komisije (Jedinica D.3 „Horizontalni programi i ugovori“ Glavne uprave za proširenje) bit će odgovorne za programiranje i provedbu elementa programa koji se odnosi na više država.

5.1.2. Veličina projekata

Iako je općenito veličina projekata koji se financiraju iz programa PHARE iznad 2 milijuna EUR, s obzirom na specifičnu prirodu potreba potpore i izazova provedbe u području nuklearne sigurnosti, projekti su uglavnom manje veličine.

5.1.3. Rok za ugovaranje i izvršavanje ugovora, rok za programiranje

- 1) Svi ugovori moraju se sklopliti najkasnije do 30. studenog 2007.
- 2) Svi ugovori moraju se izvršiti najkasnije do 30. studenog 2008.
- 3) Za dio programa koji je specifičan za pojedinu državu, u okviru DIS-a, potpuna ponudbena dokumentacija mora se dostaviti Delegaciji na odobrenje puno prije roka za ugovaranje, a po mogućnosti najkasnije šest mjeseci od potpisivanja Memoranduma o financiranju. U slučaju nepridržavanja roka, država koja je korisnik programa obavijestit će Zajednički nadzorni odbor koji može preporučiti preraspodjelu sredstava u skladu s člankom 5 Memoranduma o razumijevanju o Nacionalnom fondu.

5.1.4. Ocjena utjecaja na okoliš i očuvanje prirode

Postupci za ocjenu utjecaja na okoliš, koji su navedeni u Direktivi o ocjeni utjecaja na okoliš⁷ mogu se u potpunosti primijeniti na sve investicijske projekte u okviru programa Phare. Ako Direktiva o ocjeni utjecaja na okoliš još nije u potpunosti prenesena u nacionalno zakonodavstvo, postupci trebaju biti slični onima koji su utvrđeni u naprijed navedenoj direktivi. Ako bi projekt spadao u područje primjene Dodatka 1. ili Dodatka 2. Direktive o ocjeni utjecaja na okoliš, provedba postupka ocjene utjecaja na okoliš mora se dokumentirati⁸.

Ako postoji mogućnost da projekt utječe na lokalitete koji su od značaja za očuvanje prirode, mora se dokumentirati⁹ odgovarajuća ocjena prema članku 6. Direktive o habitatima.

Sve investicije vrše se u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom Zajednice koje se odnosi na pitanja okoliša. Projektni prijedlozi sadržavat će posebne klauzule o usklađenosti s odgovarajućim zakonodavstvom EU-a u području zaštite okoliša prema vrsti aktivnosti koja se obavlja u sklopu svakoga investicijskog projekta.

5.2. Financijsko upravljanje za dio programa koji je specifičan za pojedinu državu

5.2.1. Načela i odgovornosti

Nacionalni fond u Ministarstvu financija na čijem je čelu nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nadzirat će financijsko upravljanje programom te će biti odgovoran za izvješćivanje Europskoj komisiji. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje bit će u potpunosti odgovoran za financijsko upravljanje sredstvima programa PHARE i u potpunosti odgovoran za sredstva programa PHARE koja su namijenjena određenom programu sve do završetka toga programa.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje mora osigurati pridržavanje pravila, propisa i postupaka programa PHARE koji se odnose na izvješćivanje i financijsko upravljanje te funkciranje sustava izvješćivanja i informiranja o projektima.

Komisija će izvršiti plaćanja Nacionalnom fondu u skladu s Memorandumom o suglasnosti između EK i RH o uspostavi koji je Komisija potpisala sa svakom od uključenih država, tj. Bugarskom, Hrvatskom i Rumunjskom.

Plaćanja će se vršiti prema zahtjevima nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje na poseban bankovni račun denominiran u eurima, koji će otvoriti i voditi Nacionalni fond u središnjoj banci

---

⁷ Direktiva 85/337/EEZ; SL L 175/40; 5.7.1985., koja je izmijenjena i dopunjena.

⁸ u Dodatku o ocjeni utjecaja na okoliš uz odgovarajuću specifikaciju investicijskog projekta.

⁹ u Dodatku o očuvanju prirode uz odgovarajuću specifikaciju investicijskog projekta.

ili u banci koja je prethodno dogovorena s Komisijom. U načelu se na sve bankovne račune ostvaruje kamata. Kamata će se ponovno investirati u program.

Prema članku 3. i 4. Provedbenih pravila Financijske uredbe, obračunata kamata pripada državi korisniku. Međutim, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje mora osigurati da se obračunata kamata stvarno prijavi u cijelosti kao prihod u državnom proračunu. Nadalje, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje osigurat će redovno izvješćivanje o kamati putem sustava Perseus.

5.2.2. Uplate u Nacionalni fond

Prva uplata¹⁰ u iznosu do 20 % sredstava kojima će se upravljati na lokalnoj razini¹¹ doznačit će se Nacionalnom fondu nakon potpisivanja Sporazuma o financiranju i Provedbenih sporazuma između Nacionalnoga fonda i Provedbenih agencija, odnosno Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje. Nadalje, nacionalni dužnosnik za ovjeravanje mora dostaviti Komisiji podatke o imenovanju službenika za odobravanje projekata i opis sustava koji je uveden, s tim da mora istaknuti protok informacija između Nacionalnog fonda i Provedbene agencije, odnosno Središnjeg odjela za financije i ugovore te način na koji će se obavljati funkcija plaćanja među njima.

Izvršit će se još dvije uplate¹² u iznosu do 30 % sredstava kojima će se upravljati na lokalnoj razini¹³. Druga uplata će se izvršiti kada Provedbene agencije i Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje isplati 5 % ukupnoga proračuna koji je na snazi¹⁴. Treća uplata može se zahtijevati kada se isplati 35 % ukupnoga proračuna koji je na snazi¹⁵.

Zadnja, četvrta isplata će biti izvršena u trenutku kada je 70% od ukupnog budžeta¹⁶ isplaćeno i kada su svi ugovori potpisani.

U iznimnim slučajevima nacionalni dužnosnik za ovjeravanje može zahtijevati više od dogovorenoga postotka ako se projekcijom toka novca može dokazati da će potrebe toka novca u idućem razdoblju premašiti taj postotak. U slučajevima kada ukupan iznos sredstava deponiranih na računima Nacionalnog fonda, Središnjeg odjela za financije i ugovore i Provedbenih agencija premašuje 15 % ukupnoga proračuna koji je na snazi za program, Komisija može u iznimnim slučajevima odobriti plaćanje ako nacionalni dužnosnik za ovjeravanje pruži dobro potkrijepljeni dokaz da se ugovorne obveze ne mogu ispuniti s raspoloživim sredstvima.

---

¹⁰ koja predstavlja predfinanciranje u smislu članka 105. stavka 1. Pravila za provedbu Financijske uredbe.

¹¹ isključujući iznos predviđen za programe Zajednice.

¹² koje predstavljaju predujmove ili obnovu predfinanciranja u smislu članka 105. stavka 1. Pravila za provedbu Financijske uredbe.

¹³ isključujući iznos za programe Zajednice.

¹⁴ isključujući iznos za programe Zajednice.

¹⁵ isključujući iznos za programe Zajednice.

¹⁶ isključujući iznos za programe Zajednice.

5.2.3. Plaćanja iz Nacionalnoga fonda u korist Provedbene agencije

Nacionalni fond će izvršiti plaćanja Provedbenim agencijama, uključujući Središnju jedinicu za financiranje i ugovaranje u skladu s Provedbenim sporazumima koje je Nacionalni fond potpisao s Provedbenim agencijama, odnosno Središnjim odjelom za financije i ugovore. Bankovni računi za podprograme otvaraju se na ime odgovarajuće Provedbene agencije, odnosno Središnjeg odjela za financije i ugovore, koji je zadužen za financijsko upravljanje podprogramom u skladu s člankom 13. Memoranduma o razumijevanju o Nacionalnom fondu.

Sve dok je provedba u skladu s DIS-om, Europska komisija mora prethodno odobriti svaki pojedini Provedbeni sporazum. U slučajevima kada je Nacionalni fond sâm platni agent za Središnju jedinicu za financiranje i ugovaranje, odnosno Provedbenu agenciju, neće biti plaćanja iz Nacionalnoga fonda u korist Središnjeg odjela za financije i ugovore. Na čelu Središnjeg odjela za financije i ugovore i svake Provedbene agencije mora biti službenik za odobravanje programa kojega imenuje nacionalni dužnosnik za ovjeravanje nakon savjetovanja s nacionalnim koordinatorom za pomoć. Službenik za odobravanje programa bit će odgovoran za sve poslove koje obavlja odgovarajuća Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje, odnosno Provedbena agencija.

5.2.4. Plaćanja u slučaju ugovornih klauzula o zadržavanju

Za ugovore s klauzulama o zadržavanju (npr. sredstva koja se zadržavaju u jamstvenom razdoblju) Provedbena agencija preuzima punu odgovornost za upravljanje sredstvima do dospijeća zadnje uplate, kao i za osiguranje da će se navedena sredstva koristiti samo za plaćanja koja se odnose na klauzule o zadržavanju.

Provedbena agencija nadalje preuzima punu odgovornost u odnosu na izvođače radova za ispunjavanje obveza koje se odnose na klauzule o zadržavanju. Sredstva koja nisu isplaćena izvođačima radova nakon što su izvršene zadnje uplate nadoknađuju se Komisiji.

5.2.5. Zatvaranje izdataka i obračun

Najkasnije šesnaest mjeseci nakon izvršenja ugovora, Nacionalni fond će dostaviti konačnu izjavu o izdacima i konačno tehničko izvješće o napretku radova koje obuhvaća i potporu programa Phare i sufinanciranje te potvrdu o redovitosti, točnosti i istinitosti računa koji se šalju. Konačni potvrđeni izdaci trebaju u tom trenutku biti jednak prvoj vrijednosti ugovora umanjenoj za sve odbitke i uštete dogovorene s izvođačima radova u tijeku provedbe. To također treba biti jednak izvršenim plaćanjima uvećanima za sve eventualne iznose koji nisu plaćeni zbog ugovornog zadržavanja.

Ako uplate koje su primljene od Komisije premašuju konačne potvrđene izdatke, Nacionalni fond će vratiti višak Komisiji u trenutku dostave konačne izjave. Ako postoji eventualna otvorena plaćanja (s iznimkom ugovornih zadržanih sredstava), Nacionalni fond treba dostaviti objašnjenje i prognozu kada će se izvršiti plaćanje. Nacionalni fond izvješćuje na tromjesečnoj osnovi o

razvoju situacije u vezi sa sredstvima koja se prema ugovoru zadržavaju i otvorenim plaćanjima. Ako ona nisu plaćena izvođaču radova, ona se vraćaju Komisiji.

Nakon procjene konačne izjave Komisija će navesti svoje mišljenje o svim izdacima koji se trebaju isključiti iz financiranja Komisije ako smatra da izdaci nisu nastali u skladu s pravilima Zajednice.

Rezultati provjera od strane Komisije i njezinih zaključaka da isključi izdatke iz financiranja dostavit će se u pisanom obliku Nacionalnom fondu, koji će dobiti rok od mjesec dana da dostavi svoj odgovor u pisanom obliku.

Ako se ne postigne sporazum u roku od mjesec dana od primitka pisanog odgovora Nacionalnoga fonda, Komisija će donijeti odluku i utvrditi iznose koji će se isključiti, posebno uzimajući u obzir stupanj utvrđene neusklađenosti, prirodu i težinu prekršaja, kao i finansijski gubitak koji je pretrpila Zajednica.

Prema odluci o iznosima koji će se isključiti, svi neprihvatljivi izdaci bit će vraćeni ne dovodeći u pitanje postupanje s nepravilnostima i naknadne finansijske ispravke o čemu se govori u dalnjem tekstu.

Sredstva će biti vraćena ili izravnim refundiranjem iz Nacionalnog fonda ili putem naknade u skladu s pravilima Zajednice.

6. PRAĆENJE I PROCJENA

Dio programa koji je specifičan za pojedinu državu

Provedbu projekta pratit će Zajednički nadzorni odbor. On uključuje nacionalnog dužnosnik za ovjeravanje, nacionalnog koordinatora za pomoć i službe Komisije. Zajednički nadzorni odbor sastajat će se najmanje jedanput godišnje kako bi pregledao sve programe koji se financiraju programom Phare radi ocjene svoga napretka u ispunjavanju ciljeva navedenih u Sporazumima o financiranju i Pristupnom partnerstvu. Zajednički nadzorni odbor može preporučiti promjenu prioriteta i/ili prenamjenu programa Phare. Nadalje, Zajednički nadzorni odbor ocjenjivat će jedanput godišnje napredak svih prepristupnih programa pomoći koje financira EU (Phare/prepristupni instrument, ISPA, SAPARD).

Za program Phare, odnosno prepristupni instrument, Zajedničkom odboru za praćenje pomagat će sektorski pododbori za praćenje, koji će uključivati nacionalnoga koordinatora za pomoć, službenika za odobravanje projekata iz svake Provedbene agencije (i, prema potrebi, Središnja jedinica za financiranje i ugovaranje) te službe Komisije. Sektorski pododbori za praćenje podrobno će pregledati napredak svakoga programa, uključujući njegove sastavne dijelove i ugovore, koje će Zajednički nadzorni odbor objediti u odgovarajuće sektore za praćenje. Svaki će sektor nadzirati jedan sektorski pododbor za praćenje na temelju redovnih izvješća o praćenju koje izrađuje Provedbena agencija i privremenih procjena od strane nezavisnih procjenitelja. Sektorski pododbori za praćenje će dati preporuke o aspektima upravljanja i projektiranja te osigurati da se oni provode. Sektorski pododbori za praćenje bit će odgovorni Zajedničkom

odboru za praćenje kojemu će dostavljati generalna podrobna mišljenja o svim programima koji se financiraju iz programa Phare u njegovom sektoru.

Službe Komisije osiguravaju da će taj program podlijeti privremenim (centraliziranim ili decentraliziranim) i/ili retrospektivnim procjenama.

Dio programa koji se odnosi na više država:

Komisija će pratiti provedbu programa na temelju izvješća odabranih izvođača radova i nezavisnih ocjena. Kao što je predviđeno u pravilima za provedbu naprijed navedene Financijske uredbe, službe Komisije moraju osigurati da taj program podliježe privremenim i/ili retrospektivnim procjenama.

7. REVIZIJA, FINANCIJSKA KONTROLA, MJERE ZA SPREČAVANJE PREVARA, PREVENTIVNE I KOREKTIVNE RADNJE

7.1. Nadzor i financijska kontrola od strane Komisije i Europskoga revizorskog suda

Svi sporazumi o financiranju, kao i ugovori koji su posljedica tih sporazuma podliježu nadzoru i financijskoj kontroli Komisije (uključujući Europski ured za sprečavanje prevara) te revizijama Europskoga revizorskog suda. Sve dok se sustav EDIS ne bude mogao primjenjivati na Provedbene agencije u državi korisniku, to uključuje mjere poput prethodne provjere postupka nadmetanja i ugovaranja, koju obavlja Delegacija u državi korisniku.

Kako bi se osigurala učinkovita zaštita finansijskih interesa Zajednice, Komisija (uključujući Europski ured za sprečavanje prevara) može provoditi provjere na licu mjesta i nadzore u skladu s postupcima predviđenim u Uredbi Vijeća (EZ, Euroatom) 2185/96¹⁷.

Naprijed opisane kontrole i revizije primjenjuju se na sve izvođače i podizvođače radova koji su dobili sredstva Zajednice.

Ne dovodeći u pitanje nadležnosti Komisije i Europskoga revizorskog suda¹⁸, račune i poslove Nacionalnoga fonda i, prema potrebi, Središnjeg odjela za financije i ugovore te svih uključenih Provedbenih agencija može, prema odluci Komisije, provjeriti sama Komisija ili vanjski revizor kojega angažira Komisija.

---

¹⁷ Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) 2185/96 od 11. studenog 1996., SL L 292; 15.11.1996., str. 2.

¹⁸ koje su navedene u Općim uvjetima koji se odnose na Memorandum o financiranju u dodatku Okvirnog sporazuma

7.2. Obveze države korisnika za dio programa koji je specifičan za pojedinu državu

7.2.1. Revizija i financijska kontrola

Kako bi se osiguralo dobro financijsko upravljanje sredstvima programa Phare, odnosno pretprištupnog instrumenta, država korisnik mora imati sustav za upravljanje i kontrolu pomoći u skladu s važećim općeprihvaćenim načelima i normama. Sustav mora ispuniti zahtjeve navedene u članku 164. Financijske uredbe, a naročito pružiti odgovarajuće jamstvo za ispravnost, redovitost i prihvatljivost potraživanja pomoći Zajednice.

Sustavi upravljanja i kontrole države korisnika moraju osigurati dovoljne podatke o izvršenoj reviziji pomoću kojih se može pratiti njezin tijek u smislu članka 7. stavka 2. Uredbe Komisije 438/2001¹⁹.

Nadležno državno tijelo za financijsku kontrolu obavlja odgovarajuće financijske kontrole svih aktera uključenih u provedbu programa.

Svake se godine Komisiji šalje plan revizije i sažetak nalaza i glavnih preporuka izvršenih revizija te kratak pregled aktivnosti koje su izvršene temeljem preporuka prethodne revizije. Izvješća o revizijama moraju biti dostupna Komisiji.

---

¹⁹ Uredba Komisije (EZ, Euroatom) 438/2001 od 2. ožujka 2001., SL L 63; 3.3.2001., str. 21.

7.2.2. Preventivne mjere

Država korisnik mora poduzeti sve potrebne mjere za sprečavanje i suzbijanje aktivne i pasivne korupcije²⁰ u bilo kojoj fazi postupka nabave ili postupka dodjele bespovratne pomoći, kao i tijekom provedbe odgovarajućih ugovora.

Nadležna tijela u državi korisniku, uključujući osoblje koje je odgovorno za provedbu programa, također se obvezuju da će poduzeti sve mjere opreza koje su potrebne za izbjegavanje eventualnog rizika sukoba interesa te mora odmah obavijestiti Komisiju o svakom takvom sukobu interesa ili svakoj situaciji koja bi mogla dovesti do takvoga sukoba.

7.2.3. Mjere za sprečavanje prevara i korektivne radnje

Države korisnici moraju u prvoj fazi biti odgovorne za osiguranje istrage i zadovoljavajućega postupka sa sumnjivim ili stvarnim slučajevima prevara ili nepravilnosti otkrivenih tijekom državnih kontrola ili kontrola na razini Zajednice.

Nadležna državna tijela moraju osigurati funkcioniranje mehanizma kontrole i izvješćivanja koji je istovjetan mehanizmu predviđenom u Uredbi Komisije 1681/94²¹.

Osobito se svi sumnjivi ili stvarni slučajevi prevare²² i nepravilnosti²³, kao i sve mjere u odnosu na njih koje poduzmu nadležna državna tijela, moraju odmah prijaviti službama Komisije. Ako nema sumnjivih ili stvarnih slučajeva prijevare ili nepravilnosti koje bi trebalo prijaviti, država korisnik mora o toj činjenici obavijestiti Komisiju u roku od dva mjeseca od kraja svakoga tromjesečja.

²⁰ Aktivna korupcija jest namjerna radnja bilo koje osobe koja obeća ili dà, izravno ili preko posrednika, korist bilo koje vrste nekom dužnosniku za njega ili za treću osobu kako bi djelovao ili se uzdržavao od djelovanja u skladu sa svojim dužnostima, ili izvršio povredu svojih službenih dužnosti pri obavljanju svojih funkcija na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Europskih zajednica. Pasivna korupcija jest namjerna radnja dužnosnika koji, izravno ili preko posrednika, traži ili dobije korist bilo koje vrste, za sebe ili treću osobu, ili prihvati obećanje o takvoj koristi, kako bi djelovao, ili se uzdržavao od djelovanja u skladu sa svojim dužnostima, ili izvršio povredu svojih službenih dužnosti pri obavljanju svojih funkcija na način koji šteti ili bi mogao štetiti financijskim interesima Europskih zajednica

²¹ Uredba Komisije (EZ-a) 1681/94 od 11. srpnja 1994.; 12.7.1994., str. 43.

²² Prevara je svaka namjerna radnja ili propust koji se odnosi na: uporabu ili predstavljanje lažnih, netočnih ili nepotpunih izjava ili isprava, čiji je učinak pronevjera ili nezakonito zadržavanje sredstava iz glavnoga proračuna Europskih zajednica ili proračuna kojima upravljaju Europske zajednice ili kojima se upravlja u ime Europskih zajednica; neotkrivanje informacija kojim se krši određena obveza s istim učinkom; pogrešna namjena tih sredstava u svrhe različite od onih za koje su prвobitno dodijeljena.

²³ Nepravilnost je svaka povreda određene odredbe nacionalnoga prava ili prava Zajednice, ovoga Memoranduma o finansiranju ili ugovora koji proizlaze iz njega, a koji je posljedica radnje ili propusta gospodarskoga subjekta koji ima ili bi imao učinak štetnoga djelovanja neopravdane stavke izdataka na glavni proračun Zajednica ili proračune kojima one upravljaju. Izraz "pravo Zajednice" u ovome kontekstu jest sveukupnost pravila Zajednice koja se primjenjuju između stranaka iz Memoranduma o finansiranju (npr. Europski sporazumi, Okvirni sporazumi, Memorandum o suglasnosti između EK i RH o uspostavi Nacionalnog fonda itd.).

U slučaju nepravilnosti ili prevare, država korisnik mora izvršiti potrebne finansijske ispravke u vezi s pojedinom nepravilnošću. Ispravci koje izvrši država korisnik sastoje se u ukidanju cijelog ili dijela doprinosa Zajednice. Nacionalni fond može ponovno iskoristiti sredstva Zajednice oslobođena na ovaj način za potrebe programa u skladu s člankom 5. Memoranduma o razumijevanju o Nacionalnom fondu.

7.3. Povrat sredstava u slučaju nepravilnosti ili prevare za dio programa koji je specifičan za pojedinu državu

Posljedica svake dokazane nepravilnosti²⁴ ili prevare²⁵ koja se otkrije u bilo kojem trenutku za vrijeme provedbe programa ili kao rezultat revizije bit će povrat sredstava Komisiji.

Ako, nakon što izvrši potrebne provjere, Komisija zaključi da:

- a) država korisnik nije udovoljila obvezama sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja nepravilnosti ili
- b) provedba projekta ne opravdava dodijeljenu pomoć ili jedan njezin dio, ili
- c) postoje ozbiljni propusti u sustavima upravljanja ili kontrole koji bi mogli dovesti do nepravilnosti,

ona može obustaviti daljnje financiranje dotičnoga programa i, navodeći svoje razloge, zahtijevati da država korisnik dostavi primjedbe i, prema potrebi, izvrši eventualne ispravke u određenom roku.

Ako se ne postigne sporazum do kraja roka koji je postavila Komisija i ako nisu izvršeni potrebni ispravci, Komisija može, uzimajući u obzir sve primjedbe koje je dala država korisnik, u roku od tri mjeseca donijeti odluku o:

- a) smanjivanju ili ukidanju svih plaćanja u odnosu na dotični program ili
- b) potrebnim finansijskim ispravcima tako što će ukinuti cijelu dodijeljenu pomoć ili jedan njezin dio za program koji je u pitanju.

Komisija mora pri odlučivanju o iznosu ispravka uzeti u obzir načelo razmjernosti, vrstu nepravilnosti i opseg finansijskih posljedica nedostataka utvrđenih u sustavu upravljanja i kontrole države korisnika.

U slučaju nepostojanja odluke o postupku u skladu s točkom (a) ili (b), odmah se nastavlja daljnje financiranje programa.

Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje osigurat će refundiranje svih neiskorištenih sredstava ili svih pogrešno isplaćenih iznosa u roku od šezdeset kalendarskih dana od dana obavijesti. Ako

²⁴ vidi naprijed navedenu definiciju

²⁵ vidi naprijed navedenu definiciju

nacionalni dužnosnik za ovjeravanje ne vrati dužan iznos Komisiji, taj iznos mora Komisiji refundirati država korisnik.

Na iznose koji nisu vraćeni obračunava se zatezna kamata primjenom pravila utvrđenih u Financijskoj uredbi.

8. UOČLJIVOST I PROMIDŽBA

Za dio programa koji je specifičan za pojedinu državu, službenik za odobravanje programa mora se pobrinuti da se poduzmu potrebne mjere kako bi se osigurala odgovarajuća promidžba za sve aktivnosti koje se financiraju iz programa. To će se napraviti u uskoj suradnji s Komisijom. Dodatne pojedinosti utvrđene su u Dodatku o uočljivosti i promidžbi.

Za dio programa koji se odnosi na više država, pri provedbi Programa Komisija mora predvidjeti maksimalnu uočljivost aktivnosti Europske unije u državama korisnicima. U skladu s tim, Komisija mora dosljedno primjenjivati notu „Informiranje i promidžba za programe Phare Europskih zajednica“.

9. POSEBNI UVJETI ZA DIO PROGRAMA KOJI JE SPECIFIČAN ZA POJEDINU DRŽAVU

U slučaju da se ne ispune ugovorene obveze iz razloga na koje može utjecati vlada dotične države, Komisija može ocijeniti program imajući u vidu, ovisno o isključivoj odluci Komisije, ukidanje cijelog programa ili jednoga njegovog dijela, i/ili preraspodjele neiskorištenih sredstava u druge svrhe u skladu s ciljevima programa Phare, odnosno prepristupnog instrumenta.

DODATAK D

INFORMIRANJE I PROMIDŽBA ZA PROGRAME PHARE, ISPA I SAPARD EUROPSKIH ZAJEDNICA

1. Cilj i opseg

Mjere informiranja i promidžbe koje se odnose na pomoć iz programa Phare Europske zajednice namijenjene su povećanju javne svijesti i transparentnosti aktivnosti Europske unije te stvaranju dosljedne slike o tim mjerama u svim državama kandidatkinjama za članstvo. Informiranje i promidžba mora se odnositi na mjere za primanje doprinosa iz programa Phare.

2. Opća načela

Odgovarajući službenik za odobravanje programa koji je zadužen za provedbu Memorandumâ o finansiranju i ostalih oblika pomoći odgovoran je za promidžbu na licu mjesta. Promidžba se vrši u suradnji s delegacijama Europske komisije, koje moraju biti obaviještene o mjerama koje su poduzete u tu svrhu.

Nadležne nacionalne i regionalne vlasti moraju poduzeti sve potrebne administrativne korake s ciljem osiguranja učinkovite primjene tih postupaka i suradnje s delegacijama Europske komisije na licu mjesta.

Mjere informiranja i promidžbe koje su opisane u dalnjem tekstu temelje se na odredbama propisa i odluka koje se primjenjuju na strukturne fondove. One su:

- Uredba (EEZ-a) 1159/2000, Službeni list Europskih zajednica br. L 130/30, 31. svibnja 2000.;
- Odluka Komisije od 31. svibnja 1994.; Službeni list Europskih zajednica br. L 152/39, 18. lipnja 1994.

Određene odredbe koje se odnose na program ISPA uključene su u:

- Odluku Komisije od 22. lipnja 2001., Službeni list Europskih zajednica br. L 182/58

Mjere informiranja i propagande moraju biti u skladu s odredbama gore navedene uredbe i odluka. Regionalnim i lokalnim vlastima iz Delegacije Europske komisije u odnosnoj državi na raspolaganju je priručnik o sukladnosti.

3. Informiranje i promidžba koja se odnosi na programe Phare

Informiranje i promidžba moraju podlijegati suvislom skupu mjera koje utvrde nadležne nacionalne, regionalne i lokalne vlasti u suradnji s delegacijama Europske komisije za trajanja Memoranduma o financiranju te se moraju odnositi i na programe i ostale oblike pomoći.

Troškovi informiranja i promidžbe koji se odnose na pojedinačne projekte pokrivaju se iz proračuna za te projekte.

Kada se provode programi Phare, primjenjuju se mjere navedene u točki (a) i (b) u dalnjem tekstu:

a) Nadležne vlasti iz država kandidatkinja za članstvo objavljaju sadržaj programa i drugih oblika pomoći u najprikladnijem obliku. One moraju osigurati da se ti dokumenti na odgovarajući način distribuiraju i budu dostupni zainteresiranim stranama. One moraju osigurati dosljedno predstavljanje izrađenog informativnog i promidžbenog materijala na cijelom teritoriju države kandidatkinje.

b) Mjere informiranja i promidžbe na licu mjesta uključuju:

i) u slučaju infrastrukturnih investicija s troškovima većim od 1 milijun EUR:

- oglasne ploče podignute na gradilištima, koje se postavljaju u skladu s odredbama uredbe i odluke iz naprijed navedenoga stavka 2., te tehničke specifikacije iz priručnika koje osigurava Delegacija Europske komisije u državi koja je u pitanju;
- stalne spomen-ploče za infrastrukture koje su dostupne široj javnosti, a postavljaju se u skladu s odredbama uredbe i odluke iz naprijed navedenoga stavka 2., te tehničke specifikacije iz priručnika koje osigurava Delegacija Europske komisije u državi koja je u pitanju;

ii) u slučaju proizvodnih investicija, mjere za razvoj lokalnoga potencijala i sve druge mjere koje dobivaju finansijsku pomoć iz programa Phare, Ispa ili Sapard:

- mjere kojima se potencijalni korisnici i šira javnost upoznaju s pomoći iz programa Phare, Ispa ili Sapard u skladu s odredbama navedenim u stavku 3. točki (b) alineji (i);
- mjere usmjerene na podnositelje zahtjeva za javnim potporama koje se djelomično financiraju iz programa Phare, ISPA ili SAPARD u obliku oznaće na obrascima koje popunjavaju podnositelji zahtjeva, s tim da taj dio potpora dolazi iz EU-a i, konkretno, iz programa Phare, ISPA ili SAPARD u skladu s naprijed navedenim odredbama.

4. Uočljivost pomoći EU-a u poslovnim krugovima te među potencijalnim korisnicima i širom javnošću

4.1. Poslovni krugovi

Poslovni krugovi moraju u najvećoj mogućoj mjeri biti upoznati s pomoći koja ih se najizravnije tiče.

Nadležna tijela koja su odgovorna za provedbu pomoći moraju osigurati postojanje odgovarajućih kanala za distribuciju informacija potencijalnim korisnicima, osobito malim i srednjim poduzećima. Oni trebaju uključivati naznaku administrativnih postupaka kojih se treba pridržavati.

4.2. Ostali potencijalni korisnici

Nadležna tijela koja su odgovorna za provedbu pomoći moraju osigurati postojanje odgovarajućih kanala za distribuciju informacija svim osobama koje imaju korist ili bi mogle imati korist od mjera koje se odnose na izobrazbu, zapošljavanje ili razvoj ljudskih resursa. U tom cilju moraju osigurati suradnju tijela za stručnu izobrazbu koja su uključena u zapošljavanje, poslovnih organizacija i skupina poslovnih organizacija, centara za izobrazbu i nevladinih organizacija.

Obrasci

Na obrascima koje izdaju nacionalne, regionalne ili lokalne vlasti u vezi s oglašavanjem, podnošenjem zahtjeva za i dodjelom pomoći koja je namijenjena krajnjim korisnicima ili bilo kojoj drugoj osobi koja je podobna za dobivanje takve pomoći mora biti naznačeno da EU, a konkretno programi Phare, Ispa ili Sapard, pružaju finansijsku potporu. U obavijesti o potpori koja se šalje korisnicima mora biti naveden iznos ili postotak pomoći koja se financira iz određenoga programa. Ako ti dokumenti sadržavaju nacionalno ili regionalno znamenje, moraju nositi i logotip EU-a iste veličine.

4.3. Šira javnost

Mediji

Nadležna tijela moraju na najprikladniji način obavještavati medije o aktivnostima koje sufinancira EU, konkretno programi Phare, ISPA ili SAPARD. U obavijesti se mora jasno navesti udio toga sufinanciranja.

U tom cilju, pokretanje aktivnosti (čim ih Komisija usvoji) i važne faze u njihovoј provedbi moraju biti predmetom mjera informiranja, osobito u odnosu na regionalne medije (tisk, radio i televizija). Mora se osigurati odgovarajuća suradnja s Delegacijom Europske komisije u državi kandidatkinji za članstvo.

Načela utvrđena u dva prethodna stavka primjenjuju se na objave poput priopćenja za tisak ili promidžbenih objava.

Informativni događaji

Organizatori informativnih događaja poput konferencijskih seminarima, sajmova i izložaba u vezi s provedbom poslova koji se djelomično financiraju programom Phare, ISPA ili SAPARD moraju se obvezati da će jasno dati na znanje sudjelovanje EU-a. Mogla bi se iskoristiti prilika da se u konferencijskim dvoranama izlože europske zastave i na dokumentima stavi logotip EU-a, ovisno o okolnostima. Delegacija Europske komisije u državi kandidatkinji za članstvo mora, prema potrebi, pomagati u pripremi i provedbi takvih događaja.

Informativni materijal

Publikacije (poput brošura i pamfleta) o programima ili sličnim mjerama koje se financiraju ili sufinanciraju programom Phare, ISPA ili SAPARD trebaju na naslovnoj stranici sadržavati jasnu naznaku sudjelovanja EU-a, kao i logotip EU-a ako se koristi nacionalno ili regionalno znamenje.

Ako takve publikacije uključuju predgovor, njega treba potpisati odgovorna osoba u državi kandidatkinji za članstvo i, u ime Komisije, delegat Komisije kako bi se jasno dalo na znanje sudjelovanje EU-a.

U tim se publikacijama moraju navesti nacionalna i regionalna tijela odgovorna za informiranje zainteresiranih strana.

Naprijed navedena načela također se primjenjuju na audiovizualni materijal.

5. Posebna rješenja koja se odnose na oglasne ploče, spomen-ploče i postere

Kako bi se osigurala uočljivost mjera koje se djelomično financiraju programom Phare, ISPA ili SAPARD, države kandidatkinje za članstvo moraju osigurati udovoljavanje sljedećim mjerama informiranja i promidžbe:

Oglasne ploče

Oglasne ploče na kojima se pružaju informacije o sudjelovanju EU-a u financiranju investicija trebaju se postaviti na mjestima izvođenja svih projekata kod kojih udio EU-a iznosi 1 milijun EUR ili više. Čak i ako nadležne nacionalne ili regionalne vlasti ne postave oglasnu ploču na kojoj se objavljuje njihovo sudjelovanje u financiranju, pomoći EU-a mora se, unatoč tome, objaviti na posebnoj ploči. Oglasne ploče moraju biti uočljive i u veličini koja je razmjerna opsegu poslova (uzimajući u obzir iznos sufinanciranja od strane EU-a) te se trebaju izraditi u skladu s uputama iz tehničkog priručnika koji se može dobiti od Delegacije Europske komisije.

Oglasne ploče ne smiju se uklanjati prije isteka razdoblja od šest mjeseci nakon završetka radova, a zamjenjuju se, gdje god je to moguće, spomen-pločama u skladu sa specifikacijama navedenim u naprijed spomenutom tehničkom priručniku.

Spomen-ploče

Stalne spomen-ploče trebaju se postaviti na mjestima dostupnim široj javnosti (kongresni centri, zračne luke, stanice i slično). Osim logotipa EU-a, na takvim se pločama mora spomenuti udio financiranja EU-a uz navođenje odgovarajućega programa (Phare, ISPA ili SAPARD).

Ako nacionalna, regionalna ili lokalna vlast, ili drugi krajnji korisnik odluči postaviti oglasnu ploču, spomen-ploču ili poster, ili poduzeti koji drugi korak za pružanje informacija o projektima čiji je trošak manji od 1 milijuna EUR, mora se naznačiti i udio EU-a.

6. Završne odredbe

Nacionalne, regionalne ili lokalne vlasti mogu u svakom slučaju provesti dodatne mjere ako ih smatraju potrebnima. One se moraju savjetovati s Delegacijom Europske komisije i obavijestiti je o inicijativama koje poduzimaju tako da Delegacija može na odgovarajući način sudjelovati u njihovoј realizaciji.

Kako bi se olakšala provedba ovih odredaba, Komisija preko svojih delegacija na licu mjesata pruža tehničku pomoć u obliku uputa o projektnim zahtjevima, ako je to potrebno. Izradit će se priručnik na odgovarajućem nacionalnom jeziku, koji će sadržavati podrobne smjernice za izradu projekata u elektroničkom obliku i one će se moći dobiti na zahtjev.

FINANCING AGREEMENT¹

The European Commission, hereinafter referred to as "THE COMMISSION", acting for and on behalf of the European Community, hereinafter referred to as "**THE COMMUNITY**"

on the one part, and

The Government of the Republic of **Croatia**, hereinafter referred to as "**THE RECIPIENT**"

on the other part,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

The measure referred to in Article 1 below shall be executed and financed out of the budget resources of THE COMMUNITY in accordance with the provisions set out in this Agreement. The technical, legal, and administrative framework within which the measure referred to in Article 1 below shall be implemented is set out in the General Conditions annexed to the Framework Agreement of 27 July 1995 between THE COMMISSION and THE RECIPIENT, and supplemented by the terms of this Agreement and the Special Provisions annexed hereto.

ARTICLE 1 - NATURE AND SUBJECT

As part of its aid programme, THE COMMUNITY shall contribute, by way of grant, towards the financing of the following MEASURE:

Programme number: **2005/17-519.02**

Title: **Programme for Community support in the field of Nuclear Safety for Croatia**

Duration: **Until 30/11/2007**

ARTICLE 2 - COMMITMENT OF THE COMMUNITY

The financial contribution of THE COMMUNITY is fixed at a maximum of **641,000 €** hereinafter referred to as "**THE EC GRANT**".

---

¹ The Financing Agreement structure is as follows : 1. the coverpages with the references to the country concerned, amount and authority to sign, 2. Framework Agreement incl. Annex A and Annex B; Annex C –Special Conditions (the text of the adopted financing proposal starting from **Description and Objectives** onwards; and Annex D 'Visibility/Publicity).

ARTICLE 3 - DURATION AND EXPIRY

For the present MEASURE, THE EC GRANT is hereby available for contracting until **30/11/2007** subject to the provisions of this Agreement. All contracts must be signed by this date. Any balance of funds of the EC GRANT, which have not been contracted by this date shall be cancelled.

The deadline for execution of contracts of THE EC GRANT is **30/11/2008**. THE COMMISSION may however, in exceptional circumstances, agree to an appropriate extension of the contracting period or of the contract execution period, should this be requested in due time and properly justified by THE RECIPIENT. Disbursements of funds may continue for up to 12 months after the deadline for the execution of contracts to meet liabilities properly incurred through the execution of the contracts entered into under this programme. This Financing Agreement shall expire once those disbursements have been completed. All the funds which have not been disbursed by that time shall then be returned to the Commission.

ARTICLE 4 - ADDRESSES

Correspondence relating to the execution of THE MEASURE, stating THE MEASURE'S number and title, shall be addressed to the following:

for the COMMUNITY:

*Mr Vincent Degert
Delegation of the European Commission
Masarykova 1
Zagreb
Croatia*

for THE RECIPIENT:

*Ms Martina Dalić
State Secretary and National Aid Coordinator
for EU Assistance and Cooperation Programmes
Central State Office for Development Strategy and
Coordination of EU funds
Trg Sv. Marka 2
10 000 Zagreb
Croatia*

ARTICLE 5 - NUMBER OF ORIGINALS

This Agreement is drawn up in duplicate in the English language.

ARTICLE 6 - ENTRY INTO FORCE

This Agreement shall enter into force on the date on which the Recipient notifies the Commission that all internal procedures in the Republic of Croatia necessary for the entry into force of this Agreement have been fulfilled. No expenditure incurred before this date is eligible for the EC GRANT.

The Annexes shall be deemed an integral part of this Agreement.

Done at Zagreb

Date
December 4, 2006

Done at Zagreb

Date
September 28, 2006

for THE RECIPIENT

for THE COMMUNITY

Martina Dalić
State Secretary and
National Co-ordinator for EU Assistance
and Co-operation Programmes

Vincent Degert
Head of Delegation
of the European Commission
to the Republic of Croatia

Encl.

1. Framework Agreement (incl. Annexes A & B)
2. Special Provisions (Annex C)
3. Visibility/Publicity (Annex D)

FRAMEWORK AGREEMENT

Between

the European Commission and the Government of the Republic of Croatia concerning the participation of the Republic of Croatia in the European Community's aid programmes

The Commission of the European Communities, hereinafter referred to as 'THE COMMISSION', acting for and on behalf of the European Community, hereinafter referred to as 'the Community'

on the one part, and

The Government of the Republic of Croatia, acting on behalf of the Republic of Croatia, hereinafter referred to as Republic of Croatia,

on the other part,

and together, jointly referred to as 'the Contracting Parties'

Whereas the Republic of Croatia is eligible to be a recipient under the Community's aid programmes PHARE (Council Regulation (EC) no. 3906/89 of 18th December 1989 as last amended by Regulation No. 463/96); OBNOVA (Council Regulation (EC) No. 1628/96 of 25 July 1996, as last amended by Council Regulation (EC) n° 2454/99 of 15 November 1999); and CARDS (Council Regulation (EC) no. 2666/2000 of 5 December 2000).

Whereas it is fitting that the technical, legal and administrative framework within which MEASURES financed in the Republic of Croatia under the Community's aid programme shall be executed, should be laid down.

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article1

In order to promote cooperation between the Contracting Parties with a view to supporting the process of economic and social reform and development in the Republic of Croatia, the Contracting Parties agree to implement MEASURES in the field of financial, technical and other forms of co-operation as specified in the said Regulations, which shall be financed and implemented within the technical, legal and administrative framework, laid down in this Agreement. The specific details of each MEASURE (or set of MEASURES) shall be set out in an Agreement to be agreed between the Contracting Parties (hereinafter referred to as 'the Financing Agreement'), a model of which is provided in ANNEX C.

The Republic of Croatia takes all necessary steps in order to ensure the proper execution of all MEASURES.

Article 2

Each MEASURE which is financed within the framework of this Agreement shall be implemented in accordance with the General Conditions set out in Annex A hereto, which shall be deemed to be incorporated in each Financing Agreement. The Financing Agreement may vary or supplement the General Conditions as may be necessary for the implementation of the MEASURE in question.

Article 3

For matters relating to the MEASURES financed within the framework of this Agreement, the COMMISSION shall be represented in the Republic of Croatia by its Delegation in Zagreb, which shall ensure, on behalf of the COMMISSION, that the MEASURE is executed in accordance with sound financial and technical practices.

Article 4

When the Contracting Parties so agree, the COMMISSION may delegate all or part of its responsibility for implementation of a MEASURE to a third party.

In that event the terms and conditions of such delegation shall be set forth in an agreement to be concluded between the COMMISSION and the third party, subject to the consent of the Government of the Republic of Croatia.

Article 5

Any dispute relating to this Agreement which cannot be resolved by consultation shall be settled according to the arbitration procedure referred to in Annex B.

Article 6

This Agreement is drawn up in the English language in two original copies.

Article 7

This Agreement shall enter into force on the day the Contracting Parties inform each other of its approval in accordance with the existing internal legislation or procedure of each of the Parties. The Agreement shall continue to be in force for an indefinite period unless terminated upon written notification by one of the Contracting Parties to the other.

On termination of this Agreement any MEASURE still in the course of execution shall be carried out to its completion in accordance with the terms of the Financing Agreement relating thereto, and of the General Conditions set out herein.

Article 8

The provisions of this Agreement shall also apply to technical co-operation and other operations convened between the Contracting Parties which by their nature are not covered by a specific agreement financed under the PHARE, OBNOVA or CARDS aid programmes at the request of the Government of the Republic of Croatia.

The Annexes shall be deemed an integral part of this Agreement.

Done at Brussels

Done at

on March 27, 2002

FOR THE COMMISSION

FOR THE GOVERNMENT OF
REPUBLIC OF CROATIA

Giorgio Bonacci
Director General EuropeAid
- Cooperation Office

Neven Mimica
Minister of European Integration

ANNEX A**GENERAL CONDITIONS RELATING TO FINANCING AGREEMENTS**

In these General Conditions, the term "THE RECIPIENT" shall be understood as referring to the Government of the Republic of Croatia.

TITLE I - FINANCING OF PROJECTS**ARTICLE 1 - COMMITMENT OF THE COMMUNITY**

'The commitment of the Community, hereinafter referred to as "the EC Grant", the amount of which is laid down in the Financing Agreement, shall determine the limit within which commitment and execution of payments shall be carried out through duly approved contracts and estimates.

Any expenditure over and above the EC Grant shall be borne by THE RECIPIENT.

ARTICLE 2 - AVAILABILITY OF THE EC GRANT

Where the execution of a MEASURE depends on financial commitments from THE RECIPIENT'S own resources or from other sources of funds, the EC Grant shall become available at such time as the financial commitments of THE RECIPIENT and/or the other sources of funds, as set out in the Financing Agreement, themselves become available.

ARTICLE 3 - DISBURSEMENT

Contracts are eligible for disbursements under this financing agreement only if they are concluded before the expiry date of the Financing Agreement. Disbursements on such contracts may take place during a maximum period of 12 months after the expiry date of the Financing Agreement. Any exceptional extension of this period, properly justified and requested by the RECIPIENT, must be approved by the Commission.

Within the limit set on the EC Grant, requests for funds in the form of a work programme shall be presented to the Commission Delegation by the RECIPIENT, in accordance with the schedule set out in the financing agreement. Documentary evidence relating to payments made in respect of THE MEASURE shall be made available in support of the request for funds, where the Commission so requires.

However, certain contracts covered by THE MEASURE may provide for direct payment by the COMMISSION to the contractors. Each contract shall lay down the rate and the time of such payments, together with the documentary evidence to be produced.

For the part of the programme implemented by the RECIPIENT, the Implementing Authority shall submit in the required planning documents, if any, and not later than 9 months before the expiry date of the Financing Agreement, for approval by the Commission the contracts that still have to be concluded for the implementation of the programme. The planning documents, if any, should include proposals for the utilisation of the net interests accrued on the accounts opened in the implementation of the programme, under the condition that the whole of the EC grant will be previously committed.

As regards MEASURES executed on the basis of prepared estimates, a first payment instalment which, save where the Financing Agreement otherwise provides, shall not exceed 20% of the amount of the estimate approved by THE COMMISSION, may be made in favour of THE RECIPIENT, in order to facilitate the launching of THE MEASURE. Other payment instalments shall be made available, at the request of THE RECIPIENT, subject to the same conditions set out in the paragraph 2 above.

TITLE II - PROCUREMENT

ARTICLE 4 - GENERAL

The procedure to be followed for the conclusion of works, supplies and technical co-operation contracts shall be laid down in the Financing Agreement, following the principles set out below.

ARTICLE 5 - CONDITIONS OF PARTICIPATION

1. Save under the conditions of art.6, THE COMMISSION and THE RECIPIENT take the MEASURES necessary to ensure equality of conditions for participation in such contracts, in particular by publication, in due time, of invitations to tender. Such publication is to be made for the Community at least in the Official Journal of the European Communities and for the beneficiary states in the appropriate official journal.
2. General conditions of contracts shall be drawn up in conformity with the models in international use, such as the general regulations and conditions for supply contracts financed from PHARE, OBNOVA and CARDS funds.

ARTICLE 6 - DEROGATION FROM STANDARD PROCEDURES

Where the urgency of the situation is recognised, or where justified on account of the nature, minor importance, or particular characteristics of certain MEASURES, (for example two stage financing operations, multi-phased operations, particular technical specifications, etc.), and related contracts, THE RECIPIENT may, in agreement with THE COMMISSION, exceptionally authorise:

- the placing of contracts after restricted invitations to tender ;
- the conclusion of contracts by direct agreement ;
- the performance of contracts through public works departments.

Such derogation shall be laid down in the Financing Agreement.

ARTICLE 7 - AWARD OF WORKS AND SUPPLIES CONTRACTS

THE COMMISSION and THE RECIPIENT shall ensure that for every operation the offer selected is economically the most advantageous, particularly in view of the qualifications and guarantees offered by the tenderers, the cost and quality of the services, the nature and conditions for execution of the works or supplies, their cost of utilisation and technical value.

Results of the invitations to tender shall be published in the Official Journal of the European Communities and may additionally be published by THE RECIPIENT in the appropriate national publications.

ARTICLE 8 - TECHNICAL COOPERATION CONTRACTS

1. Technical Co-operation contracts which may take the form of studies, supervision of works or technical assistance contracts, shall be concluded after direct negotiation with the consultant or when technical, economic or financial reasons so justify, following invitation to tender.
2. Contracts shall be drawn up, negotiated and concluded either by RECIPIENT or by THE COMMISSION when the financing agreement so provides.
3. Where contracts are to be drawn up, negotiated and concluded by THE RECIPIENT, THE COMMISSION shall put forward a short list of one or more candidates on the basis of criteria guaranteeing their qualifications, experience and independence and taking into account their availability for the project in question.
4. When there is to be a direct negotiation procedure and THE COMMISSION has proposed several candidates, THE RECIPIENT may freely choose the candidate with which it intends to conclude the contract, from among those put forward.
5. When there is recourse to a tendering procedure, the contract shall be awarded to the candidate which has submitted the offer which is acknowledged by THE RECIPIENT and THE COMMISSION to be economically the most advantageous.

TITLE III - GRANT OF FACILITIES

ARTICLE 9 - GENERAL PRIVILEGES

Personnel taking part in Community financed MEASURES and members of their immediate family may be accorded no less favourable benefits, privileges and exemptions than those usually accorded to other expatriates employed in the state of THE RECIPIENT, under any other bilateral or multinational agreement or arrangements for economic assistance and technical co-operation programmes.

ARTICLE 10 - ESTABLISHMENT, INSTALLATION, ENTRY AND RESIDENCE FACILITIES

In the case of works, supply or service contracts, natural or legal persons eligible to participate in tendering procedures shall be entitled to temporary installation and residence where the importance of the contract so warrants. This right shall be acquired only after the invitation to tender has been issued and shall be enjoyed by the technical staff needed to carry out studies preparatory to the drawing up of tenders; it shall elapse one month after the contractor is designated.

THE RECIPIENT shall permit personnel taking part in works, supplies or services contracts financed by the Community, and members of their immediate family, to enter the state of THE RECIPIENT, to establish themselves in the State, to work there and to leave the said State, as the nature of the contract so justifies.

ARTICLE 11 - IMPORT AND RE-EXPORT OF EQUIPMENT

THE RECIPIENT shall grant the permits necessary for the importation of professional equipment required to execute THE MEASURE, subject to existing laws, rules and regulations of THE RECIPIENT.

THE RECIPIENT shall further grant natural and legal persons who have executed works, supplies or services contracts the permits required to re-export the said equipment.

ARTICLE 12 - IMPORTS AND EXCHANGE CONTROL

For the execution of MEASURES, THE RECIPIENT undertakes to grant import authorisations and authorisations for the acquisition of the foreign exchange and to apply national exchange control regulations without discrimination between Member States of the Community and recipient States under the OBNOVA Regulation, the CARDS Regulation, candidate countries for accession to the European Union and, in the event that the Commission has authorised participation in invitations to tender and contracts, recipient countries under the TACIS and MEDA programmes as well as other countries.

THE RECIPIENT shall grant the permits necessary to repatriate funds received in respect of THE MEASURE, in accordance with the foreign exchange control regulations in force in the state of THE RECIPIENT.

ARTICLE 13 -TAXATION AND CUSTOMS

1. Taxes, customs and import duties shall not be financed out of the EC Grant.
2. Imports under supply contracts concluded by the authorities of THE RECIPIENT and financed out of the EC Grant shall be allowed to enter the state of THE RECIPIENT without being subject to customs duties, import duties, taxes or fiscal charges having equivalent effect.
3. THE RECIPIENT shall ensure that the imports concerned will be released from the point of entry for delivery to the contractor, as required by the provisions of the contract and for immediate use as required for the normal implementation of the contract, without regard to any delays or disputes over the settlement of the above mentioned duties, taxes or charges.
4. Contracts for supplies or services provided by Croatian or external firms, financed out of the EC Grant, shall not be subject in the state of THE RECIPIENT to value added tax, documentary stamp or registration duties or fiscal charges having equivalent effect, whether such charges exist or are to be instituted.
5. Natural and legal persons, including expatriate staff, from the Member States of the European Community, executing technical co-operation contracts financed out of the EC Grant, shall be exempt from business and income tax in the state of THE RECIPIENT.
6. Personal and household effects imported for personal use by natural persons (and members of their immediate families), other than those recruited locally, engaged in carrying out tasks defined in technical co-operation contracts, shall be exempt from customs duties, import duties, taxes and other fiscal charges having equivalent effect, the said personal and household effects being either re-exported or disposed of in the state, in accordance with the regulations in force in the state of THE RECIPIENT after termination of the contract.
7. Natural and legal persons importing professional equipment, as provided for in Article 11, shall, if they so request, benefit from the system of temporary admission, as defined by the national legislation of THE RECIPIENT in respect of the said equipment.

TITLE IV - EXECUTION OF CONTRACTS
ARTICLE 14 - ORIGIN OF SUPPLIES

THE RECIPIENT agrees that, save when otherwise authorised by THE COMMISSION, materials and supplies required for execution of contracts must originate in the Community, recipient States under the OBNOVA Regulation, the CARDS Regulation, candidate countries for accession to the European Union or, in the event of Commission authorisation, in recipient countries under the TACIS and MEDA programmes or in other countries.

ARTICLE 15 - PAYMENT PROCEDURES

1. For contracts financed out of the EC Grant, tenders shall be drawn up and payments made either in EURO or in accordance with the foreign exchange laws and regulations of THE RECIPIENT, in the currency of THE RECIPIENT, or in the currency of the state where the tenderer has his registered place of business, or in the currency of the state where the supplies were produced.
2. When tenders are drawn up in EURO, payments relating thereto shall be made, as appropriate, in the currency named in the contract, on the basis of the equivalent value of the Euro on the day preceding the payment.
3. THE RECIPIENT and THE COMMISSION shall take all measures necessary to ensure execution of the payments within the shortest possible time.

TITLE V - COLLABORATION BETWEEN THE COMMISSION AND THE RECIPIENT
ARTICLE 16 - INSPECTION AND AUDIT

1. THE COMMISSION, including the European Anti-Fraud Office (OLAF), shall have the right to send its own agents or duly authorised representatives to carry out any technical or financial mission or audit that it considers necessary to follow the execution of THE MEASURE. However, THE COMMISSION shall give the authorities of THE RECIPIENT advance notice of such missions.

THE RECIPIENT shall supply all information and documents which shall be requested of it and take all suitable measures to facilitate the work of persons instructed to carry out audits or inspections.

2. THE RECIPIENT shall:
  - (a) maintain records and accounts adequate to identify the works, supplies or services financed under the Financing Agreement in accordance with sound accounting procedures;
  - (b) ensure that the aforementioned agents or representatives of THE COMMISSION have the right to inspect all relevant documentation and accounts pertaining to items financed under the Financing Agreement and assist the Court of Auditors of the European Communities to carry out audits relating to the utilisation of the EC Grant.

The Commission may also carry out an ex-post evaluation and a final audit of the programme. The ex-post evaluation will assess the achievement of the objectives/targets of the programmes, as well as the impact on the development and restructuring of the sector concerned.

The final audit will review the local financial data of the programme, providing an independent opinion on the reliability and consistency of contracts and disbursements, as well as their compliance with the provisions of the Financing Agreement. The audit will establish the balance of uncommitted and/or un-disbursed funds, which shall be reimbursed to the Commission.

ARTICLE 17 - FOLLOW-UP OF MEASURES

In following the execution of THE MEASURE, THE COMMISSION may request any explanation and, where necessary, may agree with THE RECIPIENT on a new orientation for THE MEASURE which is deemed to be better adapted to the objectives in view.

THE RECIPIENT shall make reports to THE COMMISSION, following the time-schedule laid down in the financing agreement, throughout the period of execution of THE MEASURE and after completion thereof.

THE COMMISSION will, in the light of the reports and where appropriate of the ex-post evaluation, proceed to the official closure of the MEASURE and will inform the recipient country of the date of official closure of the MEASURE.

TITLE VI - GENERAL AND FINAL PROVISIONS

ARTICLE 18 - CONSULTATION - DISPUTES

1. Any question relating to execution or interpretation of the financing agreement or these General Conditions shall be the subject of consultation between THE RECIPIENT and THE COMMISSION, leading, where necessary, to an amendment of the Financing Agreement.
2. Where there is a failure to carry out an obligation set out in the Financing Agreement and these General Conditions, which has not been the subject of remedial measures taken in due time, THE COMMISSION may suspend the financing of the MEASURE, after consultation with THE RECIPIENT.
3. THE RECIPIENT may renounce in whole or in part the execution of THE MEASURE. The Contracting Parties shall set out the details of the said renunciation in an exchange of letters.

ARTICLE 19 - NOTICE -ADDRESSES

Any notice and any agreement between the parties, provided for herein, must be the subject of a written communication referring explicitly to the number and title of THE MEASURE. Such notices or agreements shall be made by letter sent to the party authorised to receive the same and sent to the address notified by the said party. In case of urgency, telefax, telegraphic or telex communications shall be permitted and deemed to have been validity served, provided that they are confirmed immediately by letter.

The addresses are set out in the Financing Agreement.

ANNEX B**ARBITRATION**

Any dispute between the Contracting Parties, arising out the Framework Agreement or Financing Agreement, which is not settled by applying the procedures laid down in article 18 of the General Conditions relating to Financing Agreement, shall be submitted to arbitration by an Arbitral Tribunal as hereinafter provided.

The parties to such arbitration shall be THE RECIPIENT on the one side and THE COMMISSION on the other side.

The Arbitral Tribunal shall consist of three arbitrators, appointed as follows:

- one arbitrator shall be appointed by THE RECIPIENT ;
- a second arbitrator shall be appointed by THE COMMISSION ;
- the third arbitrator (hereinafter sometimes called "THE UMPIRE") shall be appointed by agreement of the parties or, if they shall not agree, by the Secretary General of the United Nations.

If either side falls to appoint an arbitrator, THE UMPIRE shall appoint such arbitrator.

Should any arbitrator appointed in accordance with this provision resign, die or become unable to act, another arbitrator shall be appointed in the same manner as the arbitrator whose place he takes; such successor shall have all the powers and duties of the original arbitrator.

ANNEX C

1. OBJECTIVES AND DESCRIPTION

1.1. Objectives

The overall objective of this programme is to contribute to improving nuclear safety in the beneficiary candidate countries.

The specific objectives of this programme are to

- enhance the factors affecting regulatory effectiveness as spelled out, for instance, in the conclusions of the CONCERT Group¹;
- improve radioactive waste management;
- heighten off-site emergency preparedness.

Details of the specific objectives and description of the projects are to be found in the corresponding project fiches.

Indicators of achievement

Overall indicators of achievement have, in the past, not been established for projects in the field of nuclear safety.

There are no Community common technical standards covering safety in the operation of nuclear installation, regulatory practices or radioactive waste management. Consequently deriving benchmarks from such standards is not possible. With regard to regulatory practices, there are a number of different regulatory approaches according to practices in Member States reflecting their specific legal and technical traditions although there is a high degree of convergence on the substance of requirements. Nuclear Safety Authorities from candidate countries adapt to their local requirements best practice transferred from EU member state regulators.

1.2. Description of Projects

The revised PHARE Guidelines acknowledge that pre-accession financial assistance in the field of nuclear safety demands a specific approach. The projects have been chosen for being sufficiently mature and able to contribute to a sustainable improvement to the level of nuclear safety within their specific objectives. Most projects pertain to the field of institution building, supporting either the nuclear safety authority or public bodies entrusted with specific duties regarding radioactive waste management or similar tasks.

This programme allocates financial assistance to the following projects:

---

¹ Conclusions of the 17th CONCERT Group meeting, June 29-30 2000. These factors are:

- “To be effective, a regulatory body must have a well-defined task, well-defined work and assessment processes, be independent from the energy producers, political power and pressure groups, be transparent and open, and have the adequate means, in terms of budget and competent and well motivated staff to perform its task.”
- An effective regulatory body is one that ensures an acceptable level of safety, acts to prevent degradation of safety, promotes safety improvements, is timely and cost effective, ensures the confidence of operators, general public and government, and strives continuously for improved performance.
- A regulatory system is effective when the utilities consistently do all that they should to maintain or improve safety. Nevertheless, the performance of the plant operators depends also on other factors, and it is difficult to use it to assess the effectiveness of the regulatory body.”
- International co-operation and international peer reviews play an important role in the development and maintenance of an effective regulatory body.”

Country-specific component (01,02,03):

Bulgaria 017-519.01

017-519.01.01 Assistance to the BNRA in establishing of the regulatory requirements on the base of assessment of the Probabilistic Safety Assessment Reports of KzNPP units 5 and 6

The aim of this proposal is to assist the Bulgarian Nuclear Regulatory Agency (NRA) in the process of the review of the level 1 Probabilistic Safety Assessment (PSA) reports for units 5 and 6 of Kozloduy Nuclear Power Plant (NPP). The project will provide EU regulatory and technical expertise to improve NRA capabilities in the area of PSA through on-the-job training and other activities, including the preparation of guidelines for review and assessment of PSAs

These are the main activities of the project:

- Assistance for the review and assessment of the main chapters of the PSA reports for units 5 and 6 of Kozloduy NPP: (1) management and organisation; (2) identification of sources of radioactive releases and accident initiators; (3) accident sequence modelling; (4) data assessment and parameter estimation; (5) accident sequence quantification; and (6) documentation of the assessment: display and interpretation of results.
- Assistance for the development of a complete guide for review and assessment in order to (1) estimate the effectiveness of review and assessment of the Task 1; (2) conduct the systematic analysis of the review and assessment methodology; (3) select the most advanced international requirements and to propose the structure and format of the developed guide; and (4) submit the results to NRA for their consideration;

The beneficiary organisation of the project is NRA.

017-519.01.02 Technical assistance to SERAW for establishment of an emergency response preparedness system for radiological accidents

The national Bulgarian agency for radioactive waste management (SERAW) was created in 2004. This agency is responsible not only for the disposal of radioactive waste but also for all previous management steps including treatment, conditioning and storage. In this context, SERAW has to comply with new Bulgarian regulations in particular with those related to emergency management. In order to perform its activities, SERAW needs assistance to:

- Assess the current situation regarding emergency planning and the breakdown of responsibilities between all Bulgarian stakeholders.
- Analyse new regulatory requirements and evaluate the emergency plans;
- Assess the existing communication system in place between the different sites (Kozloduy and Novi Han) and SERAW HQs;
- Develop technical specifications for special equipment as well as procedures and management support system for emergency planning.

The above four tasks constitute the substance of the project to be funded by the Phare programme
The beneficiary organisation of the project is SERAW.

017-519.01.03 Completion of the upgrading programme for the Novi Han repository

The Novi Han repository is the main facility for the management of institutional radioactive waste in Bulgaria. Since this facility does not comply with current Bulgarian safety requirements for storage and disposal, a large upgrading programme is currently being implemented notably through support from the Phare nuclear safety programme over the years 2001-2004. At present, the design of the buildings that will be constructed for the characterisation, treatment, conditioning, packaging and storage operations for institutional radioactive waste is underway.

The definition of the technical specifications for the equipment to be installed should be completed soon. Construction of the buildings should take place in 2006 - 2007. The current project mainly aims at supplying equipment and developing the appropriate technical documentation in order to complete the upgrading of the Novi Han facility. In this way the facility could be licensed by the end of 2008.

The list of equipment to be supplied through this project should include equipment for waste treatment, conditioning and packaging, and for the dismantling of gamma irradiators.

The beneficiary organisation of this project is SERAW.

Croatia 017-519.02

017-519.02.01 Border Control of Nuclear and other Radioactive Materials with mobile portal monitor

The aim of this project is to augment the capacity of Croatian border guards units to detect illicitly smuggled radioactive materials. Croatia is about to install a limited number of fixed portals to help dismantle smuggling networks that are known to use Croatian territory as part of an extended route. Portable monitors would very considerably augment national capabilities, as it is not practical to install fixed monitors at all major crossing points in view of the extended border of Croatia.

The beneficiary organisation of the project is State Office for Radiation Protection whose legal remit is to train and oversee the specialised units dealing with detection of illicit trafficking.

017-519.02.02 Installation of the RODOS System in the Republic of Croatia

The Krško Nuclear Power Plant (KNPP) is located approximately 12 km. from Croatian territory. Approximately 100.000 persons live within a radius of 25 km; Zagreb is located within a radius of 50 km; in all, more than 1 million live within an area that could be subject to emergency measures in case of an important nuclear accident at KNPP. Installing RODOS in Croatia would allow substantial upgrade of the decision support tools presently available to the competent Croatian authorities involved in preparing for nuclear emergencies. Additionally, in view of the adoption of RODOS by several other countries in the region Croatian use would allow for rapid exchange of data during emergency situations, as well as enhance participation in regional nuclear exercises. As Croatia is 50% owner of KNPP, access to data from the power plant monitors is complete and unquestioned.

The beneficiary organisation of the project is State Office for Nuclear Safety (SONS).

Romania 017-519.03

017-519.03.01 Support for regulatory authority staff to improve its capabilities with the view of probabilistic safety assessment

The aim of this proposal is to assist the Romanian Nuclear Safety Authority (CNCAN) in the review process of the level 1 Probabilistic Safety Assessment for Cernavoda Nuclear Power Plant (NPP). The project will provide EU regulatory and technical expertise to improve the NRA capabilities in the area of PSA through on-the-job training and other activities including the preparation of a procedure for regulatory review.

These are the main activities of the project:

- Assistance for the evaluation of the PSA for Cernavoda NPP, through transfer of EU regulatory practices to the CNCAN.

- Assistance for the improvement of the regulatory framework by supporting CNCAN staff in: (1) elaboration of the regulatory procedure for PSA review; and (2) finalization of a norm on “Regulatory Requirements for Probabilistic Safety Assessment”

The beneficiary organisation of the project is CNCAN.

017-519.03.02 Improvement of CNCAN capabilities in the field of safety assessment of the Baita Bihor disposal facility

The Baita Bihor repository for institutional radioactive waste in Romania is being subject to a safety assessment via the Phare project entitled “Preliminary Safety Analysis Report (PSAR) for the low-level radioactive waste repository Baita Bihor”. This project should lead to the submission of the PSAR to CNCAN by mid 2006. Based on the PSAR, CNCAN will have to decide whether the repository can be licensed for operation and under which conditions. Since at present CNCAN capabilities in this particular domain are rather weak, this project primarily aims at assisting CNCAN in the reviewing of the PSAR. In addition since the Baita Bihor repository has some common features with the Richard repository being operated in the Czech Republic for the same category of radioactive waste, it is considered worthwhile to compare the methodologies for safety assessment established for both repositories. In this context, it is expected to hold a technical workshop gathering experts from both facilities. This activity will contribute to enhance the level of expertise of CNCAN in the field of safety assessment of repositories based on concrete and similar cases.

The beneficiary organisation of the project is CNCAN.

017-519.03.03 Development of CNCAN capabilities regarding the regulatory aspects of Naturally Occurring Radioactive Materials (NORM) and Technologically Enhanced Naturally Occurring Radioactive Materials (TENORM) related activities

In Romania, NORM and TENORM are used and/or produced in different facilities, such as chemical fertilizer factories, iron and steel factories, porcelain factories, oil industry facilities and other non-uranium mining and milling facilities. The project will mainly consist in providing assistance to CNCAN in order to perform:

- A comprehensive study assessing the extent of the radiological consequences of the existence of large quantities of NORM and TENORM on the territory of Romania.
- A review of the existing regulatory documents and possibly the drafting of new ones based on regulations in force in EU countries that are confronted with the same problems.

The project includes also training activities for CNCAN experts involved in the licensing of activities that are generating NORM and TENORM.

The beneficiary organisation of the project is CNCAN.

017-519.03.04 Improvement of CNCAN database related to the operation of the national register of doses and radioactive sources

At present, CNCAN uses a Microsoft Access database named EVNUC for the registration of occupational doses and management of sealed radioactive sources – including spent sealed radioactive sources – that are in use on the territory of Romania. This database proved to be inadequate for a number of reasons and therefore the main objective of this project is to support CNCAN in the designing and installation of a new database that will meet Romanian requirements. This database should in particular cover infrastructure information, facilities of concern, management of sealed radioactive sources and associated equipment, authorisation,

procedures, inspection, incidents, and occupational exposure. It should also be designed in such a way that it can easily integrate all information contained in EVNUC and provide five secured access levels (CNCAN regulators including those in charge of radioactive waste management, administrators, users, technical services and the general public).

The beneficiary organisation of the project is CNCAN.

Multi-country component (04)

017-532 Management of medical radioactive waste in Bulgaria, Croatia and Romania

The overall objective of the project is to review current practices and regulations on management of medical radioactive waste in Bulgaria, Croatia and Romania in order to identify possible areas for which improvement and/or optimisation would be desirable notably in the light of the experience gained in the 10 new EU Member States. The project will consist in three different activities:

- Exploratory study concerning management of medical radioactive waste in the concerned countries.
- Presentation of the results of the investigations before relevant regulatory authorities from Member States and Candidate Countries on the occasion of a technical seminar.
- Establishment of a list of topics for which improvement and harmonisation with other EU Member States would be desirable

The project would support the work of the different Ministries of the Candidate Countries in charge of developing regulations and policies concerning management of radioactive waste in medical establishments.

1.3. Assumptions and risks

The programme assumes that the beneficiary countries will maintain their efforts to ensure a high level of nuclear safety and, in the case of Bulgaria and Romania, to implement the recommendations of the June 2001 Council Report on Nuclear Safety in the Context of Enlargement. The Peer Review Status Report, established by the Council's Atomic Questions Group and its ad-hoc formation Working Party on Nuclear Safety on 5 June 2002, found that the candidate countries concerned are clearly committed to fulfil the recommendations set out in the Council Report, both for nuclear power plants and other types of installations. The status report also noted that all candidate countries had accepted the recommendations. In the case of Bulgaria a further peer review report on nuclear safety was produced by the Council in March 2004 on the basis of the Council Peer review mission to Bulgaria in November 2003. This programme assumes that the beneficiary countries will continue to pay sufficient attention and devote appropriate effort to the timely implementation of the supported projects.

Whilst there are no identifiable risks inherent in the tasks to be fulfilled under the various projects, an overall risk to the programme is that continued nuclear safety assistance involves the danger to create dependency on the side of the beneficiary. Special regard has to be directed towards the way in which the beneficiary organisations will sustain the results of the projects. In the case of regulatory assistance, emphasis needs to be laid on the value of transferring know-how to the recipient and avoiding the replacement of functions in the sphere of responsibility of the beneficiary organisation through activities of the contractor.

1.4. Conditionalities

The effective launching of some of the projects listed above is subject to particular conditions that are described, in more detail, in the respective project fiche. In particular, the proper implementation of project 017-519.01.03 (Bulgaria) requires timely implementation of PHARE project 2002/632.01.01 and the issue of related regulatory permits. Project 017-519.02.02 (Croatia) requires an agreement between competent national authorities in Croatia to ensure access by the RODOS modelling team to meteorological data as well as soils type models and food chain models. In the case of Romania, the implementation of project 017-519.03.02 is subordinated to the delivery of the corresponding preliminary safety analysis report in due time. In general the construction of new facilities requires the preparation, beforehand, of the corresponding preliminary safety analysis reports and environmental impact assessments.

2. BUDGET (€)

2.1 Budget table

Phase / Pre-accession Instrument Funding							
<i>Country</i>	<i>Implem. Agency</i>	<i>Code</i>	<i>Init. Building Phase</i>	<i>Invest. Phase</i>	<i>Co- Financing</i>	<i>Total Budget</i>	<i>Total PHARE Budget</i>
Bulgaria	CFCU	017- 519.01	1,600,000	2,325,000	775,000	4,700,000	3,925,000
Project 1			1,100,000			1,100,000	1,100,000
Project 2		017- 519.01.01	500,000			500,000	500,000
Project 3		017- 519.01.02		2,325,000	775,000	3,100,000	2,325,000
		017- 519.01.03					
Croatia	CFCU	017- 519.02		641,000	214,000	855,000	641,000
Project 1				191,000	64,000	255,000	191,000
Project 2		017- 519.02.01		450,000	150,000	600,000	450,000
		017- 519.02.02					
Romania	CFCU	017- 519.03	1,287,500	103,000	34,500	1,425,000	1,390,500
Project 1			700,000			700,000	700,000
Project 2		017- 519.03.01	180,000			180,000	180,000
Project 3		017- 519.03.02	320,000			320,000	320,000
Project 4		017- 519.03.02	87,500	103,000	34,500	225,000	190,500
		017- 519.03.03					
		017- 519.03.04					
Multi- country	Commission	017-532	350,000			350,000	350,000
Project 1		017-532	350,000			350,000	350,000
TOTAL			3, 237,500	3,069,000	1,023,500	7,330,000	6,306,500

2.2. PRINCIPLE OF CO-FINANCING

In accordance with the PHARE Guidelines, all investment projects supported by PHARE must receive co-financing from national public funds.

The Community contribution may amount to up to 75% of the total eligible public expenditure. Taxes are not an element eligible for co-financing.

Co-financing for Institution Building projects is provided by the Beneficiary Country bearing certain infrastructure and operational implementation costs, through financing the human and other resources, required for effective and efficient absorption of PHARE.

3. IMPLEMENTATING AGENCIES

For the country-specific component, the Central Financing and Contracting Agencies (CFCUs) within the Ministry of Finance will be the implementation agencies responsible for tendering, contracting and financial reporting.

For the multi-country component, the Commission will be responsible for the implementation of the centralised component of the programme

4. IMPLEMENTATION ARRANGEMENTS

4.1. Method of implementation

The bulk of this Financing Proposal is for a horizontal programme. The projects will be implemented through the PHARE national programme structures. This Financing Proposal will be split on a country-by-country basis leading to three separate Financing Memoranda, as set out in the table above. Solely, for the multi-country element of this programme the Commission Headquarters will centrally implement, manage and co-ordinate through unit D.3 "Horizontal Programmes and Contracts" of DG Enlargement on behalf of the beneficiary countries.

For the country-specific component, implementation of the programme will follow Art. 53 (1) b (second alternative) of the Financial Regulation². The Beneficiary Country will continue to ensure that the conditions laid down in Art. 164 (1) (a) - (e) of the Financial Regulation are respected at all times. Prior to the accreditation of Implementing Agencies foreseen by Art. 12 (2) of Regulation 1266/1999³, project selection, tendering and contracting by the Beneficiary Country will be subject to ex-ante approval by the Commission.

For the multi-country component, the programme will be implemented by the European Commission following Article 53.1 (a) of the Council Regulation (EC, Euratom) Nr. 1605/2002 of 25 June 2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Commission (the Financial Regulation: FR) as further detailed in the rules for the implementation of Council Regulation on the Financial Regulation applicable to the general budget of the EC (Implementing Rules: IR).

4.2. General rules for Procurement

Procurement shall follow the provisions of Part 2, Title IV of the Financial Regulation and Chapter 3 of Part 2, Title III of its Implementing Rules⁴, as well as the Commission Decision SEC (2003) 387/2⁵.

The Contracting Authorities shall also use the procedural guidelines and standard templates and models facilitating the application of the above rules provided for in the "Practical Guide to

² Council Regulation (EC, Euratom) 1605/2002 of 25 June 2002; OJ L 248; 16.9.2002; p. 1

³ Council Regulation (EC) 1266/1999 of 21 June 1999; OJ L 161; 26.6.1999; p. 68

⁴ Commission Regulation (EC; Euratom) 2342/2002 of 23. December 2002; OJ L 357; 31.12.2002; p.1 as amended by Commission Decision 2004/121 of 6 February 2004. OJ L 036, 07.02.2004 p 58

⁵ Commission Decision SEC (2003) 387/2 on Rules and procedures for service, supply and works contracts financed from the general budget of the European Communities in the context of co-operation with third countries, adopted on March 25, 2003

contract procedures financed from the general EC budget in the context of external actions” (“Practical Guide”) as published on the EuropeAid website⁶ at the date of the initiation of the procurement or grant award procedure.

For the country-specific component, in line with Art. 164 of the Financial Regulation, the Commission may decide to allow the Contracting Authorities entrusted with decentralised management responsibilities to execute procurement in accordance with national legislation and guidelines transposing the European Union Public Procurement Directives.

5. MANAGEMENT OF ASSISTANCE

5.1. Project Management

5.1.1. Responsibilities

The national Aid Co-ordinator (NAC) will have overall responsibility for programming and monitoring of PHARE programmes.

The National Authorising Officer (NAO) and the NAC shall be jointly responsible for the co-ordination between PHARE (including PHARE CBC), ISPA and SAPARD, as well as the Structural and Cohesion Funds.

The NAO and the Project Authorising Officer (PAO) will ensure that the programmes are implemented in line with the procedures laid down in the instructions of the Commission. They will also ensure that all contracts required to implement the Financing Memorandum are awarded using the procedures and standard documents for External Actions in force at the time of implementation, and that EU state aid rules are respected.

As indicated above, the Commission Services (Unit D.3 “Horizontal Programmes and Contracts” of DG Enlargement) will be responsible for the programming and implementation of the multi-country element of the programme.

5.1.2. Project Size

Although in general the size of projects financed under PHARE are above 2 million €, given the particular nature of the support needs and implementation challenges in the nuclear safety field, projects are generally of **smaller size**.

5.1.3. Deadline for contracting and execution of contracts, programming deadline

- (1) All contracts must be concluded by no later than November 30, 2007.
- (2) All contracts must be executed by no later than November 30, 2008.
- (3) For the country specific component, under DIS, a complete tender dossier must be submitted to the Delegation for approval well ahead of the deadline for contracting and preferably by no later than 6 months after the signature of the FM. In case of non-compliance, the Beneficiary Country will inform the Joint Monitoring Committee (JMC) which may recommend reallocation of funds in accordance with Art. 5 of the Memorandum of Understanding (MoU) on the National Fund.

5.1.4. Environmental Impact Assessment and Nature Conservation

The procedures for environmental impact assessment as set down in the EIA-directive⁷ are fully applicable for all investment projects under Phare. If the EIA-directive has not yet been fully transposed, the procedures should be similar to the ones established in the above-mentioned directive. If a project would fall within the scope of annex 1 or annex 2 of the EIA-directive, the carrying out of the EIA-procedure must be documented⁸.

---

⁶ current address: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/index_en.htm

⁷ DIR 85/337/EEC; OJ L 175/40; 5.7.1985, as amended

⁸ in Annex EIA to the corresponding investment project fiche.

If a project is likely to affect sites of nature conservation importance, an appropriate assessment according to Art. 6 of the Habitats-directive must be documented⁹.

All investments shall be carried out in compliance with the relevant community environmental legislation. The project fiches will contain specific clauses on compliance with the relevant EU-legislation in the field of the environment according to the type of activity carried out under each investment project.

5.2. Financial Management for the country-specific component

5.2.1. Principles and Responsibilities

The National Fund in the Ministry of Finance headed by the NAO, will supervise the financial management of the programme, and will be responsible for reporting to the European Commission. The NAO shall have the overall responsibility for financial management of the PHARE funds, and the full accountability for the PHARE funds of a programme until the closure of that programme.

The NAO shall ensure that the PHARE rules, regulations and procedures pertaining to reporting and financial management are respected, and that a reporting and project information system is functioning.

The Commission will make payments to the NF in accordance with the Memorandum of Understanding signed between the Commission and each of the countries concerned Bulgaria, Croatia and Romania.

Payments will be made following requests from the NAO onto a separate bank account, denominated in €, which will be opened and managed by the National Fund in the central bank or in a bank agreed in advance with the Commission. In principle, all bank accounts will be interest bearing. Interest will be reinvested in the programme.

According to Articles 3 & 4 of the Implementing Rules of the Financial Regulation accrued interest is the property of the Beneficiary Country. The NAO must however ensure that the accrued interest is actually registered in its entirety as revenue in the national budget. Furthermore the NAO will ensure a regular reporting of the interest via Perseus.

5.2.2. Payments to the National Fund

A first payment¹⁰ of up to 20% of the funds to be managed locally¹¹, will be sent to the NF following signature of the Financing Agreement and the Implementing Agreements between the NF and the Implementing Agencies (IAs)/Central Finance and Contracts Unit (CFCU). Furthermore, the NAO must submit to the Commission the designation of the PAOs and a description of the system put in place, highlighting the flow of information between the NF and the IA/CFCU and the manner in which the payment function between them will be carried out.

Two further payments¹² of up to 30% of the funds to be managed locally¹³ will be made. The second payment will be triggered when 5 % of the total budget in force¹⁴ has been disbursed by the IAs and the CFCU. The third payment may be requested when 35% of the total budget in force¹⁵ has been disbursed.

---

⁹ in Annex Nature Conservation to the corresponding investment project fiche

¹⁰ representing pre-financing as defined in Art. 105 (1) of the Implementing Rules to the Financial Regulation

¹¹ excluding the amount foreseen for Community Programmes

¹² representing interim payments or the renewal of pre-financing as defined in Art. 105 (1) of the Implementing Rules to the Financial Regulation

¹³ excluding the amount for Community Programmes

¹⁴ excluding the amount for Community Programmes

¹⁵ excluding the amount for Community Programmes

A final fourth payment will be made when 70 % of the total budget in force¹⁶ has been disbursed and all contracts have been signed.

Exceptionally the NAO may request more than the percentage agreed where it can be demonstrated by a cash-flow projection that the cash-flow requirements in the subsequent period will exceed such percentage. In cases where the aggregate of the funds deposited in the NF, CFCU and IAs accounts exceeds 15% of the total budget in force for the programme the Commission may exceptionally authorise a payment, if the NAO provides duly substantiated evidence that contractual obligations cannot be met with the funds available.

5.2.3. Payments from the National Fund to the Implementing Agency

The National Fund will make payments to IAs, including the CFCU, in accordance with Implementing Agreements signed between the NF and the IAs/CFCUs. Bank accounts for sub-programmes shall be opened in the name of the relevant Implementing Agency/CFCU in charge of financial management of the sub-programme in line with Art. 13 of the MoU on the National Fund.

As long as implementation follows DIS, each individual Implementing Agreement must be endorsed in advance by the European Commission. In cases where the NF is itself the paying agent for the CFCU/IA there will be no payments from the NF to the CFCU. The CFCU and the IAs must each be headed by a Programme Authorising Officer (PAO) appointed by the NAO after consultation with the NAC. The PAO will be responsible for all operations carried out by the relevant CFCU/IA.

5.2.4. Payments in Case of Contractual Retention Clauses

For those contracts with contractual retention clauses (e.g. funds retained for a warranty period), the Implementing Agency assumes full responsibility for managing the funds until final payment is due, as well as for ensuring that the said funds will only be used to make payments related to the retention clauses.

The IA further assumes full responsibility towards the contractors for fulfilling the obligations related to the retention clauses. Funds not paid out to the contractors after final payments have been settled shall be reimbursed to the Commission.

5.2.5. Closure of Expenditure and Clearance of Accounts

No later than sixteen months after the end of execution of contracts, the NF will submit a final declaration of expenditure and a final technical progress report covering both Phare support and co-financing and an attestation regarding the regularity, accuracy and veracity of the accounts transmitted. The final certified expenditure should at this point equal the original value of the contracts minus any deductions and savings agreed with contractors in the course of implementation. This should also equal payments made plus any sums outstanding on account of contractual retention.

If the payments received from the Commission exceed the final certified expenditure, the NF shall return the excess to the Commission at the time of submitting the final declaration. If there are any outstanding payments (with the exception of contractual retention funds), the NF should provide an explanation and a forecast when payment will be finalised. The NF shall report on progress on contractual retention funds and outstanding payments on a quarterly basis. If they are not paid to the contractor, they shall be returned to the Commission.

---

¹⁶ excluding the amount for Community Programmes

After evaluation of the final declaration, the Commission will state its view on any expenditure to be excluded from Community funding, where it finds that expenditure has not been executed in compliance with Community rules.

The results of the Commission's checks and its conclusions to exclude expenditure from financing will be notified in writing to the NF, which shall be given one month to transmit its reply in writing.

If no agreement is reached within one month of receipt of the NF's written reply, the Commission shall decide and establish the amounts to be excluded, having regard in particular to the degree of non-compliance found, the nature and gravity of the infringement as well as the financial loss suffered by the Community.

Following the decision about amounts to be excluded, all ineligible expenditure will be recovered without prejudice to the treatment of irregularities and subsequent financial corrections stipulated below.

The funds will be recovered either by direct reimbursement from the NF or by compensation in accordance with Community rules.

6. MONITORING AND EVALUATION

Country-specific component

Project implementation will be monitored through the Joint Monitoring Committee (JMC). It includes the NAO, the NAC and the Commission services. The JMC will meet at least once a year to review all Phare funded programmes in order to assess their progress towards meeting the objectives set out in the Financing Agreements and the Accession Partnership. The JMC may recommend a change of priorities and/or reallocation of Phare. Furthermore, the JMC will review the progress of all pre-accession EU-funded assistance programmes once a year (Phare/pre-accession instrument, ISPA, SAPARD).

For the Phare/ pre-accession instrument programme, the JMC will be assisted by Sectoral Monitoring Sub-Committees (SMSC), which will include the NAC, the PAO of each Implementing Agency (and the CFCU where applicable) and the Commission Services. The SMSC will review in detail the progress of each programme, including its components and contracts, assembled by the JMC into suitable monitoring sectors. Each sector will be supervised by one SMSC on the basis of regular monitoring reports produced by the Implementing Agency, and interim evaluations undertaken by independent evaluators. The SMSC will put forward recommendations on aspects of management and design, ensuring that these are effected. The SMSC will report to the JMC, to which it will submit overall detailed opinions on all Phare financed programmes in its sector.

The Commission services shall ensure that this programme will be subject to interim (either centralised or decentralised) and/or ex post evaluations.

Multicountry component

The Commission will monitor the implementation of the Programme on the basis of reports from the selected contractors and independent assessments. As provided for in the Implementing Rules of the above-mentioned Financial Regulation, the Commission Services shall ensure that this programme will be subject to interim and/or ex-post evaluations.

7. AUDIT, FINANCIAL CONTROL, ANTI-FRAUD MEASURES, PREVENTIVE AND CORRECTIVE ACTIONS

7.1. Supervision and Financial Control by the Commission and the European Court of Auditors

All Financing Agreements as well as all resulting contracts are subject to supervision and financial control by the Commission (including the European Anti-Fraud Office) and audits by

the European Court of Auditors. As long as EDIS is not yet applicable to the Implementing Agencies in the Beneficiary Country, this includes measures such as ex-ante verification of tendering and contracting carried out by the Delegation in the Beneficiary Country.

In order to ensure the efficient protection of the financial interests of the Community, the Commission (including the European Anti-Fraud Office) may conduct on-the-spot checks and inspections in accordance with the procedures foreseen in Council Regulation (EC, Euratom) 2185/96¹⁷.

The controls and audits described above are applicable to all contractors and subcontractors who have received Community funds.

Without prejudice to the responsibilities of the Commission and the European Court of Auditors¹⁸, the accounts and operations of the National Fund and, where applicable, the CFCU and all relevant Implementing Agencies may be checked at the Commission's discretion by the Commission itself or by an outside auditor contracted by the Commission.

7.2. Obligations of the Beneficiary Country for the country-specific component

7.2.1. Audit and Financial Control

In order to ensure sound financial management of the Phare/ pre-accession instrument funds, the Beneficiary Country must have a system for management and control of assistance in accordance with generally accepted principles and standards in place. This system shall fulfil the requirements set out in Art. 164 of the Financial Regulation, and in particular provide adequate assurance of the correctness, regularity and eligibility of claims on Community assistance.

The Beneficiary Country's management and control systems shall provide a sufficient audit trail, as defined in Art. 7 (2) of Commission Regulation 438/2001¹⁹.

The competent national financial control authority shall carry out appropriate financial controls of all actors involved in the implementation of the programme.

Each year an audit plan and a summary of the findings and main recommendations of the audits carried out and an outline of the follow-up given to past audit recommendations shall be sent to the Commission. Audit reports shall be at the disposal of the Commission...

7.2.2. Preventive Measures

The Beneficiary Country shall take any appropriate measure to prevent and counter active and passive corruption²⁰ practises at any stage of the procurement procedure or grant award procedure, as well as during the implementation of corresponding contracts.

The authorities of the beneficiary country, including the personnel responsible for the implementation of the programme, shall also undertake to take whatever precautions are necessary to avoid any risk of conflict of interest, and shall inform the Commission immediately of any such conflict of interest or any situation likely to give rise to any such conflict.

---

¹⁷ Council Regulation (EC, Euratom) 2185/96 of 11. November 1996, OJ L 292; 15.11.1996; p. 2

¹⁸ as referred to in the General Conditions relating to the Financing Memorandum" attached to the Framework Agreement

¹⁹ Commission Regulation (EC, Euratom) 438/2001 of 2 March 2001, OJ L 63; 3.3.2001, p.21

²⁰ Active corruption is defined as the deliberate action of whosoever promises or gives, directly or through an intermediary, an advantage of any kind whatsoever to an official for himself or for a third party for him to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the European Communities' financial interests.

Passive corruption is defined as the deliberate action of an official, who, directly or through an intermediary, requests or receives advantages of any kind whatsoever, for himself or a third party, or accepts a promise of such advantage, to act or to refrain from acting in accordance with his duty or in the exercise of his functions in breach of his official duties in a way which damages or is likely to damage the European Communities' financial interests.

7.2.3. Anti-Fraud Measures and Corrective Actions

Beneficiary Countries shall, in the first instance, bear the responsibility to ensure investigation and satisfactory treatment of suspected or actual cases of fraud and irregularities following national or Community controls.

The national authorities shall ensure the functioning of a control and reporting mechanism equivalent to the one foreseen in Commission Regulation 1681/94²¹.

In particular, all suspected or actual cases of fraud²² and irregularity²³ as well as all measures related thereto taken by the national authority must be reported to the Commission services without delay. Should there be no suspected or actual cases of fraud or irregularity to report, the Beneficiary Country shall inform the Commission of this fact within two months following the end of each quarter.

In case of irregularity or fraud, the Beneficiary Country shall make the necessary financial corrections required in connection with the individual irregularity. The corrections made by the Beneficiary Country shall consist in cancelling all or part of the Community contribution. The Community funds released in this way may be re-used by the NF for the purpose of the programme, in compliance with Art. 5 of the MoU on the National Fund.

7.3. Recovery of Funds in Case of Irregularity or Fraud for the country-specific component

Any proven irregularity²⁴ or fraud²⁵ discovered at any time during the implementation of the programme or as the result of an audit will lead to the recovery of funds by the Commission.

If, after completing the necessary verifications, the Commission concludes that:

- (a) the Beneficiary Country has not complied with the obligations to prevent, detect, and correct irregularities or
- (b) the implementation of a project appears not to justify either part or the whole of the assistance allocated or
- (c) there are serious failings in the management or control systems which could lead to irregularities,

The Commission may suspend further financing of the programme in question, and, stating its reasons, request that the Beneficiary Country submit comments and, where appropriate, carry out any corrections within a specified period of time.

If no agreement is reached by the end of the period set by the Commission and if the required corrections have not been made, the Commission may – taking into account any comments made by the Beneficiary Country – decide within three months to:

- (a) reduce or cancel any payment for the programme in question, or

---

²¹ Commission Regulation (EC) 1681/94 of 11. July 1994; 12.7.94; p. 43

²² Fraud shall mean any intentional act or omission relating to: the use or presentation of false, incorrect or incomplete statements or documents, which has as its effect the misappropriation or wrongful retention of funds from the general budget of the European Communities or budgets managed by, or on behalf of, the European Communities; non disclosure of information in violation of a specific obligation with the same effect; the misapplication of such funds for purposes other than those for which they are originally granted.

²³ Irregularity shall mean any infringement of a provision of national or Community law, this Financing Memorandum or ensuing contracts, resulting from an act or omission by an economic operator, which has, or would have, the effect of prejudicing the general budget of the Communities or budgets managed by them, by an unjustified item of expenditure. The term “Community law” in this context shall be defined as the entirety of Community rules applicable between the Parties of the Financing Memorandum (e.g. the Europe Agreements, Framework Agreements, the MoU on the Establishment of the National Fund etc.)

²⁴ see definition above

²⁵ see definition above

(b) make the financial corrections required by cancelling all or part of the assistance granted to the programme concerned.

The Commission shall, when deciding on the amount of a correction, take into account the principle of proportionality, the type of irregularity and the extent and financial implications of the shortcomings found in the management and control system of the Beneficiary Country.

In the absence of a decision to do either (a) or (b), further financing of the programme shall immediately resume.

The National Authorising Officer will ensure the reimbursement of any unused funds or any sum wrongly paid within sixty calendar days of the date of the notification. If the NAO does not repay the amount due to the Community, the Beneficiary Country shall refund this amount to the Commission.

Interest on account of late payment shall be charged on sums not repaid by applying the rules specified in the Financial Regulation.

8. VISIBILITY AND PUBLICITY

For the country-specific component, the PAO in charge will be responsible for ensuring that the necessary measures are taken to ensure appropriate publicity for all activities financed from the programme. This will be done in close liaison with the Commission. Further details are set down in the Annex on Visibility and Publicity.

For the multi-country component, in implementing the Programme, the Commission shall provide for the maximum visibility of EU actions in the beneficiary countries. In line with this, the Commission shall consistently apply the note "Information and publicity for the Phare Programmes of the European Communities."

9. SPECIAL CONDITIONS FOR THE COUNTRY-SPECIFIC COMPONENT

In the event that agreed commitments are not met for reasons which are within the control of the Government concerned, the Commission may review the programme with a view, at the Commission's discretion, to cancelling all or part of it and/or to reallocate unused funds for other purposes consistent with the objectives of the Phare/ pre-accession instrument programme.

ANNEX D
INFORMATION AND PUBLICITY FOR THE PHARE, ISPA AND SAPARD
PROGRAMMES OF THE EUROPEAN COMMUNITIES

1. Objective and scope

Information and publicity measures concerning assistance from the European Community Phare Programme are intended to increase public awareness and transparency of EU action and to create a consistent image of the measures concerned in all applicant countries. Information and publicity shall concern measures receiving a contribution from the Phare Programme.

2. General principles

The appropriate Programme Authorising Officer in charge of the implementation of Financing Memoranda, and other forms of assistance shall be responsible for publicity on the spot. Publicity shall be carried out in co-operation with the EC Delegations, which shall be informed of measures taken for this purpose.

The competent national and regional authorities shall take all the appropriate administrative steps to ensure the effective application of these arrangements and to collaborate with the EC Delegations on the spot.

The information and publicity measures described below are based on the provisions of the regulations and decisions applicable to the Structural Funds. They are:

- Regulation (EEC) 1159/2000 Official Journal of the European Communities No L130/30, 31 May 2000;
- Commission Decision of 31 May 1994; Official Journal of the European Communities No L 152/39, 18 June 1994.

Specific provisions concerning ISPA are included in:

- Commission Decision of 22nd June 2001, Official journal of the European Communities No L.182/58

Information and publicity measures must comply with the provisions of the above mentioned regulation and decision. A manual on compliance is available to national, regional and local authorities from the EC Delegation in the country concerned.

3. Information and publicity concerning Phare programmes

Information and publicity shall be the subject of a coherent set of measures defined by the competent national, regional and local authorities in collaboration with the EC Delegations for the duration of the Financing Memorandum and shall concern both programmes and other forms of assistance.

The costs of information and publicity relating to individual projects shall be met from the budget for those projects.

When Phare programmes are implemented, the measures set out at (a) and (b) below shall apply:

- (a) The competent authorities of the applicant countries shall publish the content of programmes and other forms of assistance in the most appropriate form. They shall ensure that such documents are appropriately disseminated and shall hold them available for interested parties. They shall ensure the consistent presentation throughout the territory of the applicant country of information and publicity material produced.
- (b) Information and publicity measures on the spot shall include the following:
  - (i) In the case of infrastructure investments with a cost exceeding EUR 1 million:

- billboards erected on the sites, to be installed in accordance with the provisions of the regulation and decision mentioned in paragraph 2 above, and the technical specifications of the manual to be provided by the EC Delegation in the country concerned.
  - permanent commemorative plaques for infrastructures accessible to the general public, to be installed in accordance with the provisions of the regulation and decision mentioned in paragraph 2 above, and the technical specifications of the manual to be provided by the EC Delegation in the country concerned.
- (ii) In the case of productive investments, measures to develop local potential and all other measures receiving financial assistance from Phare, Ispa or Sapard:
- measures to make potential beneficiaries and the general public aware of Phare, Ispa or Sapard assistance, in accordance with the provisions cited at paragraph 3(b)(i) above.
  - measures targeting applicants for public aids part-financed by Phare, ISPA or SAPARD in the form of an indication on the forms to be filled out by such applications, that part of the aid comes from the EU, and specifically, the Phare, ISPA or SAPARD Programmes in accordance with the provisions outlined above.

4. Visibility of EU assistance in business circles and among potential beneficiaries and the general public

4.1 Business circles

Business circles must be involved as closely as possible with the assistance, which concerns them most directly.

The authorities responsible for implementing assistance shall ensure the existence of appropriate channels for disseminating information to potential beneficiaries, particularly SMEs. These should include an indication of the administrative procedures to be followed.

4.2 Other potential beneficiaries

The authorities responsible for implementing assistance shall ensure the existence of appropriate channels for disseminating information to all persons who benefit or could benefit from measures concerning training, employment or the development of human resources. To this end, they shall secure the co-operation of vocational training bodies involved in employment, business and groups of business, training centres and non-governmental organisations.

Forms

Forms issued by national, regional or local authorities concerning the announcement of, application for and grant of assistance intended for final beneficiaries or any other person eligible for such assistance shall indicate that the EU, and specifically the Phare, Ispa or Sapard Programmes, is providing financial support. The notification of aid sent to beneficiaries shall mention the amount or percentage of the assistance financed by the Programme in question. If such documents bear the national or regional emblem, they shall also bear the EU logo of the same size.

4.3 The general public

The media

The competent authorities shall inform the media in the most appropriate manner about actions co-financed by the EU, and Phare, ISPA or SAPARD in particular. Such participation shall be fairly reflected in this information.

To this end, the launch of operations (once they have been adopted by the Commission) and important phases in their implementation shall be the subject of information measures, particularly in respect of regional media (press, radio and television). Appropriate collaboration must be ensured with the EC Delegation in the applicant country.

The principles laid down in the two preceding paragraphs shall apply to advertisements such as press releases or publicity communiqués.

Information events

The organisers of information events such as conferences, seminars, fairs and exhibitions in connection with the implementation of operations part-financed by the Phare, Ispa or Sapard Programmes shall undertake to make explicit the participation of the EU. The opportunity could be taken of displaying the European flags in meeting rooms and the EU logo upon documents depending on the circumstances. The EC Delegation in the applicant country shall assist, as necessary, in the preparation and implementation of such events.

Information material

Publications (such as brochures and pamphlets) about programmes or similar measures financed or co-financed by Phare, Ispa or Sapard should, on the title page, contain a clear indication of the EU participation as well as the EU logo where the national or regional emblem is used.

Where such publications include a preface, it should be signed by both the person responsible in the applicant country and, for the Commission, the Delegate of the Commission to ensure that EU participation is made clear.

Such publications shall refer to the national and regional bodies responsible for informing interested parties.

The above-mentioned principles shall also apply to audio-visual material.

5. Special arrangements concerning billboards, commemorative plaques and posters

In order to ensure the visibility of measures part-financed by the Phare, Ispa or Sapard Programmes, applicant countries shall ensure that the following information and publicity measures are complied with:

Billboards

Billboards providing information on EU participation in the financing of the investment should be erected on the sites of all projects in which EU participation amounts to EUR 1 million or more. Even where the competent national or regional authorities do not erect a billboard announcing their own involvement in financing the EU assistance must nevertheless be announced on a special billboard. Billboards must be of a size which is appreciable to the scale of operation (taking into account the amount of co-financing from the EU) and should be prepared according to the instructions contained in the technical manual obtainable from EC Delegations, referred to above.

Billboards shall be removed not earlier than six months after completion of the work and replaced, wherever possible, by a commemorative plaque in accordance with the specifications outlined in the technical manual referred to above.

Commemorative plaques

Permanent commemorative plaques should be placed at sites accessible to the general public (congress centres, airports, stations, etc.). In addition to the EU logo, such plaques must mention the EU part financing together with a mention of the relevant Programme (Phare, Ispa or Sapard).

Where a national, regional or local authority or another final beneficiary decides to erect a billboard, place a commemorative plaque, display a poster or take any other step to provide information about projects with a cost of less than EUR 1 million, the EU participation must also be indicated.

6. Final provisions

The national, regional or local authorities concerned may, in any event, carry out additional measures if they deem this appropriate. They shall consult the EC Delegation and inform it of the initiatives they take so that the Delegation may participate appropriately in their realisation.

In order to facilitate the implementation of these provisions, the Commission, through its Delegations on the spot, shall provide technical assistance in the form of guidance on design requirements, where necessary. A manual will be prepared in the relevant national language, which will contain detailed design guidelines in electronic form and this will be available upon request.

Članak 3.

Financijske obveze koje nastaju za Republiku Hrvatsku na temelju Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona planirani su i podmiruju se u okviru proračunskih sredstava za 2007. godinu i proračunskim projekcijama za 2008. godinu Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost, te će se osigurati u okviru proračunskih sredstava Državnog zavoda za zaštitu od zračenja za 2007. godinu.

Članak 4.

Za provedbu ovoga Zakona nadležna su središnja tijela državne uprave nadležna za poslove financija, nuklearne sigurnosti i zaštite od zračenja.

Članak 5.

Na dan stupanja na snagu ovoga Zakona Sporazum iz članka 1. ovog Zakona nije na snazi, te će se podaci o njegovom stupanju na snagu objaviti naknadno, u skladu s odredbom članka 30. stavka 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 6.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. ovog Zakona određena je svrha Zakona, koja se sastoji u potvrđivanju Sporazuma o finansiranju između Vlade Republike Hrvatske i Europske komisije za program pomoći EU na području nuklearne sigurnosti u Hrvatskoj za 2005. godinu, a u skladu s odredbama članka 139. Ustava RH.

Članak 2. ovog Zakona sadrži tekst Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona u izvorniku na engleskom jeziku i u prijevodu na hrvatski jezik, a u skladu s člankom 16. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 3. ovog Zakona sadrži odredbe o osiguranju financijskih sredstava potrebnih radi izvršavanja Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona.

Članak 4. ovog Zakona o potvrđivanju Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona određuju se središnja tijela državne uprave u čijem je djelokrugu provedba Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona.

Članak 5. ovog Zakona o potvrđivanju utvrđuje se da će se podatak o stupanju na snagu predmetnog Sporazuma objaviti u skladu s člankom 30. stavak 3. Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora.

Članak 6. ovog Zakona određeno je stupanje na snagu Zakona o potvrđivanju Sporazuma iz članka 1. ovog Zakona.